

บูรณาการหลักสูตรวิชาธรรมวินัยการเดินจงกรมของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนแทนที่ลานทิพย์ เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร

ศาสตราจารย์ ดร. สอนวิเชียร วัฒนชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาหลักสูตรศาสนาและธรรมะเบื้องต้น
สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2556

B 17161

**AN INTEGRATED APPLICATION OF BRAHMAVIHARADHAMMA
IN CHILD CARING OF THE CUSTODIANS OF SECONDARY
EDUCATION STUDENTS, SAINT GABIEL COLLEGE,
DUSIT DISTRICT, BANGKOK**

YAOWARET SANGLERTSILAPACHAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF BUDDHIST STUDIES
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2556 (2013)**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา : ยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย
สาขาวิชา : พุทธศาสนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระมหามณเฑียร ปุริสุตโตโม (ผศ.ดร.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหากษัตริย์ ญาณวฑฺฒโน (ผศ.ดร.))

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิรัตน์ กางทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระมหามณเฑียร ปุริสุตโตโม (ผศ.ดร.))

..... กรรมการ
(พระมหากษัตริย์ไทย ปุณฺณมโน (ดร.))

..... กรรมการ
(พระมหามงคลกานต์ จิตฺตมโน (ดร.))

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จําแนง คັນธิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Title : An Integrated Application of Brahmaviharadhamma in Child Caring
of the Custodians of Secondary Education Students, Saint Gabel
College, Dusit District, Bangkok

Student's Name : Yaowaret Sanglertsilapachai

Department : Buddhist Studies

Advisor : Phramaha Maghavin Purisuttamo (Asst.Prof.Dr.)

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nāṇavuddho
..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nāṇavuddho (Asst.Prof.Dr.))

Thesis Committee

V. Kangthong
..... Chairman
(Assoc.Prof.Viratana Kangthong)

P.P. 25
..... Advisor
(Phramaha Maghavin Purisuttamo (Asst.Prof.Dr.))

P.B. Punyamano
..... Member
(Phramaha Boonthaj Punyamano (Dr.))

Mongkolkan
..... Member
(Phramaha Mongkolkan Thitathammo (Dr.))

C. Kanthik
..... Member
(Assoc.Prof.Dr.Chamnong Kanthik)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ชื่อนักศึกษา : เยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย

สาขาวิชา : พุทธศาสนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา : พระมหามณเฑียร ปุริสุตตโม (ผศ.ดร.)

ปีการศึกษา : 2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.30 เป็นเพศชายร้อยละ 47.70 มีอายุ 20-40 ปี ร้อยละ 13.20 มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 65.10 และมีอายุ 51 ปีหรือสูงกว่าร้อยละ 21.70 สถานภาพของผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ด้วยกันร้อยละ 98.00 และแยกกันอยู่ร้อยละ 2.00 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 14.30 ปริญญาตรีร้อยละ 73.70 ระดับอนุปริญาตร้อยละ 8.90 และระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 3.10 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 52.30 เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน ร้อยละ 20.60 เป็นพนักงานเอกชนทั่วไปร้อยละ 20.00 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ 7.10

2) ผู้ปกครองมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านกรุณา ($\bar{x}=4.54$, S.D.=0.51) ด้านมุนิตา ($\bar{x}=4.37$, S.D.=0.58) ด้านเมตตา ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.63) และด้านอุเบกขา ($\bar{x}=4.20$, S.D.=0.65) 3) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่าง ดังนี้ 1) ด้านเมตตาและกรุณา พบว่า

ผู้ปกครองที่มีอายุ สถานภาพสมรสและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหม
วิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน แต่มีเพศ และอาชีพที่แตกต่างกันมีการบูรณาการหลัก
พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ด้านบุคลิก
พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการบูรณาการ
หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ไม่แตกต่างกัน แต่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีการบูรณาการ
หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3)
ด้านอุเบกขา พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน
มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title : **An Integrated Application of Brahmaviharadhamma in Child Caring of the Custodians of Secondary Education Students, Saint Gabel College, Dusit District, Bangkok**

Student's Name : **Yaowaret Sanglertsilapachai**

Department : **Buddhist Studies**

Advisor : **Phramaha Maghavin Purisuttamo (Asst.Prof.Dr.)**

Academic Year : **B.E. 2556 (2013)**

ABSTRACT

Three purposes of this thesis were : 1) to study individual factors of the custodians of the secondary education student at Saint Gabel College, Dusit District, Bangkok, 2) to compare the integrated application of Brahmaviharadhamma in child caring of the custodians of secondary education students at Saint Gabel College, Dusit District, Bangkok who have the different in sex, age, marriage status, education and career, and 3) to study the advice how to integrate application of Brahmaviharadhamma in child caring of the custodians of secondary education students at Saint Gabel College, Dusit District, Bangkok. The study was quantitative research and the data were collected from 350 of the custodians of secondary education students at Saint Gabel College through questionnaire. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA test.

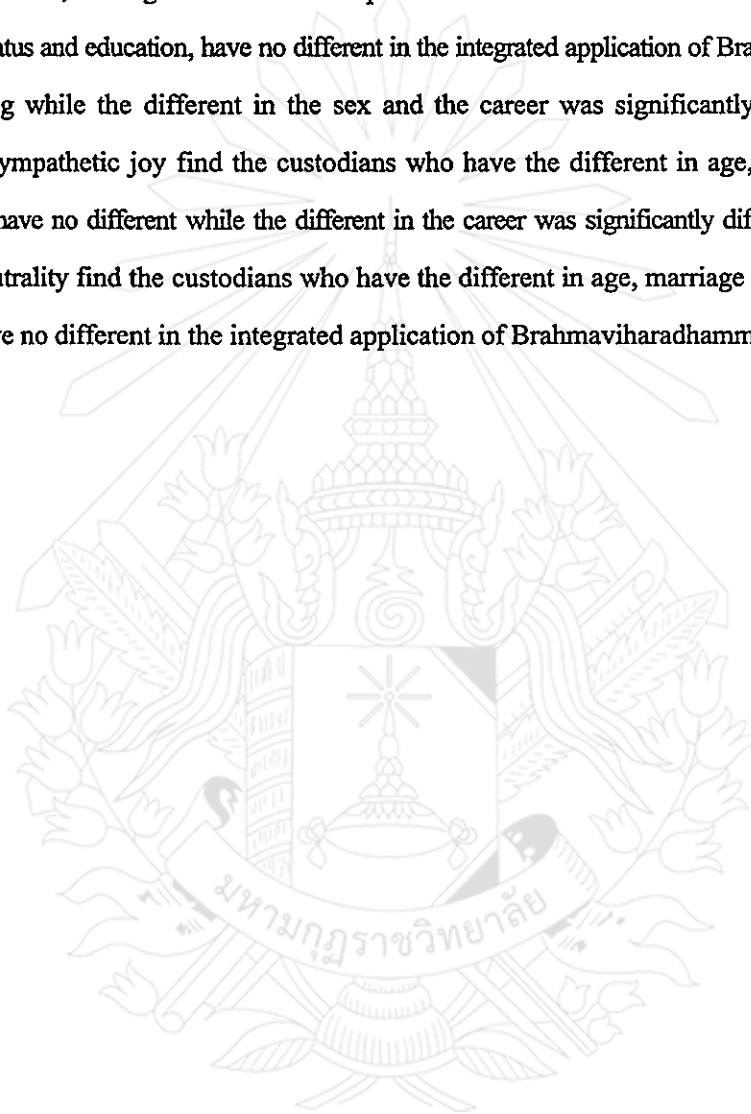
Research finding were as follows :-

1. The custodians who do the questionnaire were female 52.30% and male 47.70% which have 20-40 year old 13.20%, 41-50 year old 65.10% and 51 year old or more than 21.70%, the status of custodians who were in the same family are 98.00% and the separate family are 2.00%, the education of the custodians who have the higher than bachelor degree are 14.30%, the bachelor degree are 73.70%, the diploma are 8.90% and the secondary education are 3.10%, the custodians who ran their own business are 52.30%, the housekeeper are 20.6%, the employee are 20.00% and the government officer are 7.10%.

2. The custodians have integrated application of Brahmaviharadhamma in child caring at a high level. It can be sorted from most to least, is the Compassion ($\bar{x}=4.54$, S.D.=0.51),

Sympathetic joy (\bar{x} =4.37, S.D.=0.58), Loving-kindness (\bar{x} =4.36, S.D.=0.63) and Neutrality (\bar{x} =4.20, S.D.=0.65).

3. The custodians who have the different in age, marriage status, education and career, have no different in the integrated application of Brahmaviharadhamma in child caring in fourth side as follow : 1) Loving-kindness and Compassion find the custodians who have the different in age, marriage status and education, have no different in the integrated application of Brahmaviharadhamma in child caring while the different in the sex and the career was significantly different at the .05 level, 2) Sympathetic joy find the custodians who have the different in age, marriage status and education, have no different while the different in the career was significantly different at the .05 level, and 3) Neutrality find the custodians who have the different in age, marriage status, education and career, have no different in the integrated application of Brahmaviharadhamma in child caring.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร” ฉบับนี้ ได้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ก็ด้วยความเมตตาและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและอนุโมทนาตามลำดับ ดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโธ (ผศ.ดร.) รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่เมตตาให้คำแนะนำสั่งสอนและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี พระมหาสมิทธิพร ปุริสุตโตโม (ผศ.ดร.) อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ช่วยตรวจแก้ไขและแนะนำรูปแบบวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จด้วยดีและขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักษาศรัย, ดร.ศักดินา บุญเปี่ยม และนายไพรัช กรบงกคมาส ที่กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินนี้ ที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ตลอดจนเพื่อน ๆ นักศึกษาที่ให้คำปรึกษาและคอยให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

สำคัญที่สุด คือ บิดามารดาของผู้วิจัย ที่มีส่วนสำคัญในการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมถึงตระกูล “แสงเลิศศิลป์ชัย” ที่เป็นแรงสนับสนุนผลักดันที่สำคัญทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

เยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย

สารบัญคำย่อ

ผู้วิจัยใช้ พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับครบรอบ 200 ปี แห่งราชวงศ์จักรี กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2525 โดยมีคำย่อ และคำเต็มของคัมภีร์เรียงตามลำดับ ดังนี้

คำย่อ	คำเต็ม		
พระสุตตันตปิฎก			
ที.ปา.	สุตตนฺตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎิกกวคฺค
ม.ม.	สุตตนฺตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	มูลปณฺณาสก
ข.ข.	สุตตนฺตปิฎก	ขุทฺทกนิกาย	ธมฺมปท
ข.อติ.	สุตตนฺตปิฎก	ขุทฺทกนิกาย	อิติวคฺตก

สำหรับตัวเลขที่อยู่หลังชื่อย่อของคัมภีร์ใช้ ดังนี้

แบบ ๓ ตอน คือ เล่ม/ชื่อ/หน้า ใช้อ้างอิงพระไตรปิฎก เช่น ต.ส. 15/554/198 หมายถึง
สุตตนฺตปิฎก สงฺขยคฺคนิกาย สคาถวรรค เล่มที่ 15 ชื่อ 554 หน้า 198. เป็นต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญคำย่อ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรโดยทั่วไป	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรตามหลักพุทธศาสนา	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการเลี้ยงดูบุตรด้วยหลักพรหมวิหารธรรม	18
2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	27
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	37
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39

3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	39
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.4	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	42
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
3.8	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.1	สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4.3	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาและอาชีพ	49
	ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	54
	ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์ คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่นำหลักการบูรณาการ หลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตร	83
บทที่ 5	สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
5.1	สรุปการวิจัย	86
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	88
5.3	ข้อเสนอแนะ	92
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	92
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	92

ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	99
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	101
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	105
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	108
ภาคผนวก จ แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม	117
ประวัติผู้วิจัย	121

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	46
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	47
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส	47
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	48
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	48
ตารางที่ 4.6 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	49
ตารางที่ 4.7 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา	50
ตารางที่ 4.8 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา	51
ตารางที่ 4.9 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมฤตดา	52
ตารางที่ 4.10 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา	53

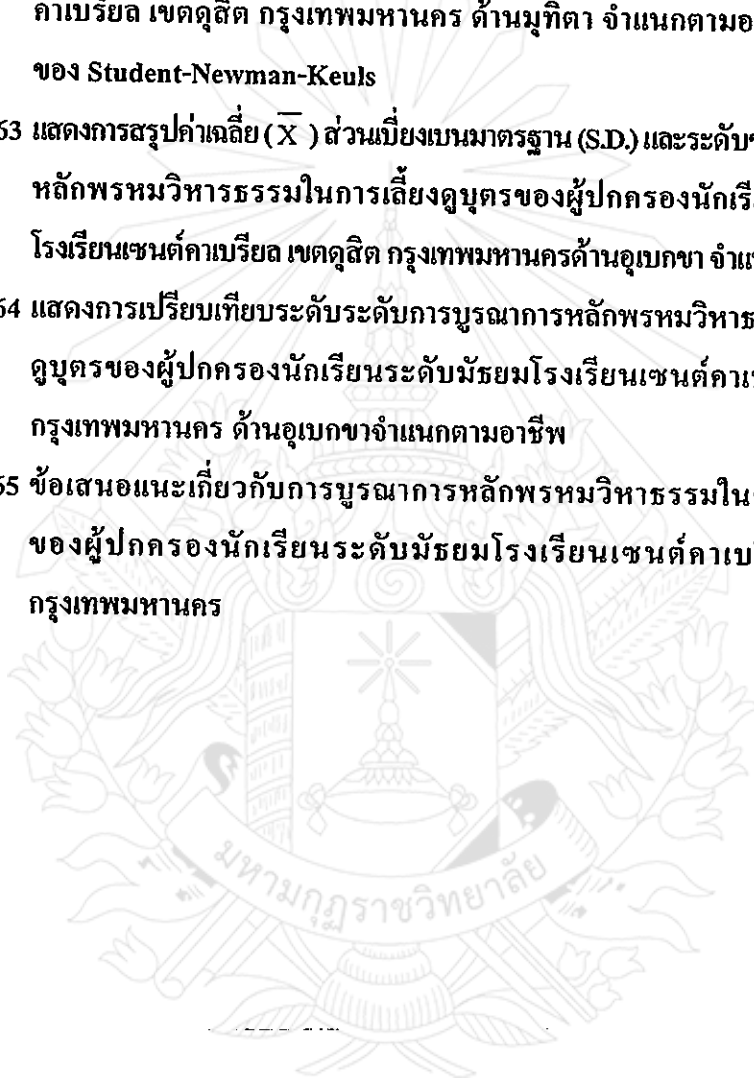
- ตารางที่ 4.29 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการ
การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา
จำแนกตามอายุ 63
- ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบแสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม
ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามอายุ 63
- ตารางที่ 4.31 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ
หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้านจำแนก
ตามสถานภาพการสมรส 64
- ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู
บุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส 64
- ตารางที่ 4.33 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของการบูรณา
การหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตาม
สถานภาพการสมรส 65
- ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู
บุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 65
- ตารางที่ 4.35 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ
หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตาม
สถานภาพการสมรส 66
- ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู
บุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานครด้านกรุณา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 66

- ตารางที่ 4.37 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 67
- ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 67
- ตารางที่ 4.39 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 68
- ตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านอุเบกขา จำแนกตามสถานภาพการสมรส 68
- ตารางที่ 4.41 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 69
- ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 69
- ตารางที่ 4.43 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา 70
- ตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา 70

- ตารางที่ 4.45 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามระดับการศึกษา 71
- ตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามระดับการศึกษา 71
- ตารางที่ 4.47 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมูทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา 72
- ตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมูทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา 72
- ตารางที่ 4.49 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามระดับการศึกษา 73
- ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามระดับการศึกษา 73
- ตารางที่ 4.51 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ 74
- ตารางที่ 4.52 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามอาชีพ 74

ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหม วิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์ คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)	75
ตารางที่ 4.54 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพ	76
ตารางที่ 4.55 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยง ดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพ	76
ตารางที่ 4.56 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหม วิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์ คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการ ของเชฟเฟ่ (Scheffé)	77
ตารางที่ 4.57 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามอาชีพ	78
ตารางที่ 4.58 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยง ดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณาจำแนกตามอาชีพ	78
ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหม วิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์ คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการ ของ Student –Newman-Keuls	79
ตารางที่ 4.60 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ	80

- ตารางที่ 4.61 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ 80
- ตารางที่ 4.62 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ Student-Newman-Keuls 81
- ตารางที่ 4.63 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านอุเบกขา จำแนกตามอาชีพ 82
- ตารางที่ 4.64 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขาจำแนกตามอาชีพ 82
- ตารางที่ 4.65 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 83

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด แต่เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของบิดามารดาที่เป็นผู้มีส่วนช่วยทำให้การพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุตรได้สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะบุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ย่อมเริ่มต้นมาจากครอบครัวที่ช่วยในการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมและกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคมที่พึงาม การที่ครอบครัวได้ปลูกฝังสิ่งที่พึงามเหล่านี้ย่อมจะส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินไปสู่การเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติได้ต่อไปในอนาคต

ในปัจจุบันสภาพเด็กและเยาวชนในสังคมไทยกำลังเผชิญกับกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมที่ถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ จำนวนมาก ทำให้เด็กและเยาวชนต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ อย่างน่าเป็นห่วง เช่น ปัญหายาเสพติดและการพนันที่ระบาดเข้าไปในโรงเรียน ปัญหาเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จนกระทั่งถึงการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายจนถึงแก่ชีวิตที่มีปริมาณสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ครอบครัวจึงมีหน้าที่ที่ต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ แต่บางครอบครัวอาจจะยังขาดทักษะและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการปัญหา จึงไม่สามารถทำให้ปัญหาลดหรือยุติลงได้ ซึ่งหากว่าบิดามารดาและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิดและจริงจัง โดยการอบรมให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้ปัญญาและเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ตลอดจนเข้าใจสภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างถูกต้องแล้ว เด็กและเยาวชนก็จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และสามารถอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข

ส่วนพุทธศาสนามีพระชนมต่อชีวิตและโลกที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของธรรมชาติ โดยมีหลักธรรมในการดำเนินชีวิตที่หลากหลาย ตั้งแต่ระดับต้น คือ หลักในการครองเรือนจนถึงหลักธรรมที่ทำให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างสิ้นเชิง อนึ่ง จากการศึกษาหลักธรรมคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาแล้ว พบว่าหลักธรรมที่จะช่วยในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาและผู้ปกครองที่สำคัญ คือ หลักพรหมวิหารธรรม อันหมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของพรหม หรือธรรมอันเป็นหลักปฏิบัติสำหรับผู้ใหญ่ที่มีต่อผู้น้อยมี 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา หลักธรรม

นี่เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงามภายในครอบครัว และนอกจากนี้ยังเป็นการฝึกฝนเด็กในด้านความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องด้วย โดยมีพ่อแม่เป็นผู้นำ ดังนั้น การที่ผู้ปกครองได้นำกิจกรรมพรหมวิหารธรรมมาประยุกต์ใช้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนได้มุ่งเน้นการอบรมให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักศาสนาที่ผู้เรียนนับถือ ซึ่งที่กล่าวมานี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษานุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จะเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดา และผู้ปกครองในการนำไปใช้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้บุตรเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติสืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศต่างกัน จะนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน

1.3.2 ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอายุต่างกัน จะนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน

1.3.3 ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน จะนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน

1.3.4 ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีระดับการศึกษาค้างกัน จะนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน

1.3.5 ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอาชีพต่างกัน จะนุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 2,644 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรทั้งสิ้น 350 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสาร และหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ หลักการบูรณาการ หลักการเลี้ยงดูบุตร โดยทั่วไป หลักการเลี้ยงดูบุตรตามหลักพุทธศาสนา และหลักพรหมวิหารธรรม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.5.2 ทำให้ทราบการเปรียบเทียบบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและสังคมต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยต่างๆ ดังนี้

บูรณาการ หมายถึง การผสมผสานและเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแบบองค์รวม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม และในงานวิจัยนี้จะเป็นการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเท่านั้น

หลักพรหมวิหารธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของพรหมหรือธรรมที่ประเสริฐ
สำหรับผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย ประกอบด้วย

- เมตตา หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความปรารถนาดีต่อบุตร ตลอดจนการให้ความ
อบอุ่นและ ปรารถนาให้บุตรมีความสุข ความเจริญ

- กรุณา หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความปรารถนาดีต่อบุตรที่จะช่วยเหลือ หรือหาทาง
ปลดเปลื้องบุตรให้พ้นจากความทุกข์

- มุทิตา หมายถึง การที่ผู้ปกครองรู้สึกชื่นชมยินดี อิ่มเอมใจ เมื่อบุตรมีความสำเร็จ ได้ดีมีสุข
ทำสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่มีคุณธรรม

- อุเบกขา หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีใจเป็นกลาง โดยใช้ปัญญาและความรู้ในการ
ช่วยเหลือ ดูแลบุตร เข้าใจหลักกรรม และพร้อมที่จะให้คำปรึกษาชี้แนะแก่บุตร

การเลี้ยงดู หมายถึง การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และ
ความหวังของสังคม ตลอดจนการส่งเสริมให้บุตรมีการพัฒนาที่ตัวอย่างรอบด้าน คือ กาย ใจ สังคม
และปัญญา

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูบุตร ซึ่งในงานวิจัยนี้จะเป็นบิดามารดาที่มี
บุตรกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เป็นสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานส่งเสริม
การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 565 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางของการศึกษาในครั้งนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร โดยทั่วไป
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรตามหลักพุทธศาสนา
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการเลี้ยงดูบุตรด้วยหลักพรหมวิหารธรรม
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

2.1.1 ความหมายของการบูรณาการ

คำว่าบูรณาการ (Integration) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้โดยทั่วไป ดังนี้

พระเทพเวที กล่าวไว้ว่า ความหมายของคำว่า บูรณาการนั้นอาจพิจารณาได้เป็นสองนัย คือ ความหมายทั่วไปของคำว่า บูรณาการประการหนึ่ง และความหมายเฉพาะในทางศึกษาศาสตร์ของคำว่าบูรณาการ อีกประการหนึ่ง โดยนัยแรกบูรณาการหมายถึง การทำให้สมบูรณ์ ซึ่งอาจขยายความเพิ่มเติมได้อีกว่า หมายถึง การทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์อิงอาศัยกันอยู่เข้ามารวมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนความหมายอีกนัยหนึ่งซึ่งกล่าวเฉพาะเจาะจงลงไปถึงองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน¹

¹พระเทพเวที, เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531), หน้า 24.

กรมวิชาการ ได้ให้ความหมายของการจัดการสอนแบบบูรณาการไว้ว่า การบูรณาการเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจในทักษะในศาสตร์หรือวิชาการต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งวิชาขึ้นไปรวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราวโครงการหรือกิจกรรมเดียวกันเพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง²

อมรรัตน์ ศูนย์กลาง ได้สรุปความหมายของคำว่า บูรณาการ หมายถึง ลักษณะการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงรวมเข้าเป็นหน่วยเดียวกันอย่างสมดุลนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข³

วันเพ็ญ นามกร ได้ให้ความหมายการไว้ว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์การสอนหลาย ๆ สาขาที่มีความสัมพันธ์กันมาผสมผสานและเชื่อมโยงสัมพันธ์ เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้ที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตรและวิธีการสอนเทคนิคการสอนตลอดจนแนวคิดของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม⁴

กาญจนา คุณารักษ์ กล่าวว่า บูรณาการ หมายถึง กระบวนการหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตพิสัยและพุทธิพิสัย หรือกระบวนการ หรือการปฏิบัติในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะและประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเพื่อให้ชีวิตมีความสมดุลนั่นเอง⁵

²กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2544), หน้า 49.

³อมรรัตน์ ศูนย์กลาง, “การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับครูประถมศึกษา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2544, หน้า 39.

⁴วันเพ็ญ นามกร, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การสอนแบบบูรณาการแนวพุทธ”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 19.

⁵กาญจนา คุณารักษ์, หลักสูตรและการพัฒนา, (นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540), หน้า 183.

กูด คาร์เตอร์ วี (Good Crater V) ได้ให้ความหมายของบูรณาการ หมายถึง กระบวนการ หรือการปฏิบัติในการที่จะรวบรวมรายวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเข้าด้วยกันแล้วนำมารายงานผล หรือแสดงผลออกมาในเชิงกิจกรรมหรือโครงการเดียวกัน⁶

ชูเมคเกอร์ เบย์ ยีน เอคเคลิน (Shoemaker Behy Jean Eklund) ได้ให้ความหมายของ บูรณาการ หมายถึง การศึกษาที่ตัดผ่านเส้นแบ่งแยกวิชาเอาส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรมารวมกันทำให้เกิด ความสัมพันธ์อย่างมีความหมาย เพื่อให้เกิดจุดรวมเป็นหัวข้อที่ต้องศึกษากว้าง ๆ การศึกษาแบบ บูรณาการสะท้อนให้เห็นถึงโลกที่เป็นจริง ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยกันเกี่ยวพันกับผู้เรียนทั้งทางกาย ความคิด ความรู้สึก ผัสสะ และการหยั่งรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนที่รวมความรู้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกันทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นกว่าการเรียนรู้จาก ส่วนย่อย ๆ ที่แยกออกจากกัน⁷

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การรวมประสบการณ์การ เรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ในลักษณะการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างมีความสัมพันธ์และ ต่อเนื่อง อันนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

2.1.2 ลักษณะสำคัญของการบูรณาการ

การบูรณาการ เป็นองค์รวมเป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งหนึ่งเข้ากับอีกสิ่งหนึ่งอย่างสมดุล ซึ่งมีลักษณะสำคัญโดยรวม ดังนี้ อรรถย มูลคำ และคณะ กล่าวถึงคือ

1. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ และกระบวนการเรียนรู้เพราะปัจจุบันปริมาณของ ความรู้มีมากขึ้นทวีคูณ รวมทั้งมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ การเรียนการสอนด้วยวิธีการเดิม อาทิการบอกเล่า การบรรยาย การท่องจำอาจไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ ผู้เรียนควรจะเป็นผู้สำรวจความสนใจของตนเองว่าในองค์ความรู้นั้นอะไรคือสิ่งที่ตนเองสนใจอย่าง แท้จริง และตอบสนองความสนใจนั้นอย่างไร และด้วยกระบวนการเช่นไร

2. เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตเจ้านั้นคือให้ ความสำคัญแก่จิตพิสัย คือ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และสุนทรียภาพแก่ผู้เรียนในการแสวงหา ความรู้ด้วย ไม่ใช่เน้นแต่เพียงองค์ความรู้หรือพุทพพิสัยเพียงอย่างเดียว

⁶Good,Carter V., Dictionary of Education, 3rd ed, (New York : Mcgraw-Hill Book Company, 1973), p. 308.

⁷Shoemaker, Behy Jean Eklund, Integrative Education A Curriculum For The Twenty-First Century.OSSC bulletin Series.Eugenc, (Oregon : Oregon school Study Council 1989), p. 82.

3. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้และการกระทำ มีความสำคัญและความสัมพันธ์เช่นเดียวกับข้อที่สองเพียงแต่เปลี่ยนจิตพิสัยเป็นทักษะพิสัยเท่านั้น

4. เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ ตระหนักถึงความสำคัญแห่งคุณภาพชีวิตของผู้เรียนว่าเมื่อได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้วสิ่งที่เรียนที่สอนในห้องเรียนจะต้องมีความหมาย และมีคุณค่าต่อชีวิตของผู้เรียนอย่างแท้จริง

5. เป็นการบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เจตคติและการกระทำที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจกับผู้เรียนอย่างแท้จริง ตอบสนองต่อคุณค่าในการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน การบูรณาการความรู้ของวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองความต้องการ หรือเพื่อตอบปัญหาที่ผู้เรียนสนใจจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ควรจะทำในขั้นตอนของการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง^๑

สรุปได้ว่า การบูรณาการเป็นองค์รวมของการเชื่อมโยงสัมพันธ์ความรู้หนึ่งกับความรู้อื่น ๆ อย่างสมดุลเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ประโยชน์ของการบูรณาการ

ประโยชน์ของการสอนแบบบูรณาการมีดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชา ทำให้นักเรียนระลึกถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กระตุ้นนักเรียนให้มีความรู้ทั้งลึกและกว้าง ทำให้เป็นผู้มีทักษะกว้างไกล ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาแต่ละวิชา และทำให้มีเวลาเรียนมากขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีเจตคติที่ดี เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ

4. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

^๑อรทัย มูลคำ และคณะ, Child Centered: Storyline Method : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร : ที.พี., 2543), หน้า 12.

5. ช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดครูสอนในแต่ละรายวิชา
6. ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า สามารถพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้าง ๆ ใช้ความรู้อย่างหลากหลายมาสัมพันธ์กัน ส่งเสริมให้เกิดทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย
7. ช่วยทำให้การสอนและการให้การศึกษาามีคุณค่ามากขึ้น สามารถช่วยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างขึ้น ถูกต้อง และสามารถปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ การยอมรับผู้อื่น การรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และเกิดการเรียนรู้จากการกระทำร่วมกัน
9. ช่วยส่งเสริมการพัฒนา ค่านิยม และบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาวินัยในตนเอง ส่งเสริมความสามารถในการทำงานและการควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน
10. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ และเกิดความสนุกสนาน เพราะได้เรียนรู้หลายด้าน⁹

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบูรณาการ คือ การทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาในลักษณะองค์รวมซึ่งทำให้ได้ความรู้ทั้งลึกและกว้าง ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้เกิดทักษะและสามารถนำความรู้นี้ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรโดยทั่วไป

2.2.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

การที่เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ครอบครัวนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีการที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งมีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของเด็กในอนาคต ได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

บุญญาภา แฉ่งสี ได้สรุปการศึกษาวิจัยจำนวนมากเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของ เซียร์ และคณะ (Sear et al) ว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาจะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเขา

⁹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์, การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทบุ๊ค พอยท์ จำกัด, 2545), หน้า 22-23.

ดังนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลนั้นส่วนหนึ่ง เป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของ บิดามารดา¹⁰

เฉลิมศรี ตั้งสกุลธรรม ได้สรุปคำกล่าวของ ไรท์ (Wright) ว่าการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การปฏิบัติ ของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก 4 ด้าน ได้แก่ การควบคุม การเป็นตัวอย่างแก่เด็ก การให้รางวัล และการลงโทษ¹¹

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทานนท์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำตลอดจนเป็นการให้ ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลหรือลงโทษเด็กได้ นอกจากนี้ยังเป็น โอกาสให้เด็กได้ดูแบบอย่างการ กระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย¹²

งามตา วนิทานนท์ ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อ เด็กในชีวิตประจำวันเพื่อเลี้ยงดูและฝึกรบรณลักษณะและพฤติกรรมของเด็กทั้ง โดยทางตรงและ ทางอ้อม¹³

กล่าวโดยสรุป การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กทั้งทางวาจาและ การกระทำโดยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม

¹⁰บุญญาภา แจงสี, “การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการผูกพัน ใกล้ชิด การเห็นคุณค่าในตนเอง และการยอมรับตนเองของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเลี้ยงและไม่เลี้ยง ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2544, หน้า 32.

¹¹เฉลิมศรี ตั้งสกุลธรรม, “การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและความ สัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2544, หน้า 15.

¹²ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทานนท์, “ปัจจัยทางจิตวิทยาในวัยเด็กที่ เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย”, รายงานการวิจัย, ฉบับที่ 32, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2528, หน้า 3.

¹³งามตา วนิทานนท์, “ลักษณะทางพระพุทธศาสนาและพฤติกรรมของบิดามารดาที่เกี่ยวข้อง กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร”, รายงานการวิจัย, ฉบับที่ 50, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2536, หน้า 7.

ความรู้ และให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง สนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนให้การอบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.2.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญมากในแต่ละช่วงชีวิต โดยเฉพาะในวัยเด็ก นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้เน้นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูโดยบิดามารดาว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการของบุตร ดังนี้

วงษ์เดือน สายสุวรรณ ได้สรุปคำกล่าวของ พาร์สัน (Parson) เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่าจะมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบิดามารดาที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษจะมีผลทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีพัฒนาการที่ไม่เหมาะสมได้¹⁴ และสรุปคำกล่าวของ เซียร์ และคณะ (Sears et al) เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่าเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งและเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัวไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะความรักของบิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็ก เด็กที่ได้รับความรักความอบอุ่นจะเกิดความพอใจและมีความสุขและเมื่อเด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดู เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้ตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงดูจะทำให้เกิดความวิตกกังวลและหว้าหว่ว เด็กจะแก้ความรู้สึกรุนแรงโดยการแสดงการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดูจึงเกิดการเลียนแบบขึ้น¹⁵

ตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาการทั้งในเรื่องบุคลิกภาพ จริยธรรม ความประพฤติ และการกระทำของบุตร

2.2.3 ประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามลักษณะและการปฏิบัติต่อเด็ก นักจิตวิทยาแต่ละท่านก็มีการแบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันออกไปตามวิธีการและจุดประสงค์ของแต่ละงานวิจัยในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการแบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูของนักจิตวิทยาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป ดังนี้

พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์ ได้แบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามบทสรุปของ โรเจอร์ (Roger) ได้เป็น 3 แบบ กล่าวคือ

¹⁴วงษ์เดือน สายสุวรรณ, “ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรลงโทษบุตรของมารดา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2546, หน้า 14.

¹⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีปฏิบัติของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ส่งเสริมเด็กให้มีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนให้ความรักความเอาใจใส่เป็นกันเอง และให้ความร่วมมือตามโอกาสที่เหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่ได้อิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำตามที่ต้องการ หรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตา หรือถูกคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง หรือปล่อยปละละเลย (Rejection) หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้คำแนะนำเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษที่รุนแรงและปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองและปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่¹⁶

พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์ ยังได้สรุปการอบรมการเลี้ยงดูตามแบบ เฮอร์ลอร์ด (Hurlock) ได้ 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หรือแบบเผด็จการ (Authoritarian Method) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าบิดามารดาก้าวล่วงเรื่องส่วนตัวของคน ยับยั้งการก้าวร้าวทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา โดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง แต่ถ้าเด็กปฏิบัติได้ตามที่ต้องการ ก็จะไม่มีการให้คำชมเชย หรือให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Method) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าบิดามารดาปฏิบัติต่อตนอย่างยุติธรรม บิดามารดาไม่ตามใจและเข้มงวดกวดขันจนเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ให้ความร่วมมือแก่เด็กตามโอกาสอันควร บิดามารดาให้ความสำคัญกับการอธิบายและให้เหตุผลเพื่อให้เด็กเข้าใจว่าทำไมเขาจึงถูกคาดหวังให้ทำพฤติกรรมหนึ่งมากกว่าอีกพฤติกรรมหนึ่ง

¹⁶พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์, “การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2546, หน้า 16.

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Permissive Method) วิธีนี้อาจจะถือว่าไม่ใช่วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แท้จริง เพราะเด็กเรียนรู้โดยการลองผิดลองถูกด้วยตนเองมากกว่าจากคำแนะนำของผู้เลี้ยงดู เมื่อเด็กพบว่าพฤติกรรมใดไม่ได้รับการยอมรับเขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ หรือคงพฤติกรรมนั้นไว้จนกว่าเขาจะพบพฤติกรรมใหม่ซึ่งนอกจากจะทำความพึงพอใจให้ตัวเองแล้วยังเป็นที่ยอมรับของกลุ่มด้วย¹⁷

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันทั้ง 3 แบบ ส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กและความสัมพันธ์ในครอบครัวต่างกัน

เกษร จีจุมปิ่น ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามลักษณะโดยสรุปได้ ดังนี้

1. แบบประชาธิปไตย ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี มีความกลมเกลียวกันในครอบครัวและทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีความอยากรู้อยากเห็น มีความรับผิดชอบและมีความเป็นตัวของตัวเอง

2. แบบเข้มงวดกวดขัน ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี มีความบาดหมางกันในครอบครัวและทำให้เด็กเป็นคนสุภาพแต่หวาดกลัว ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและมีพฤติกรรมพึ่งพิงผู้อื่น

3. แบบปล่อยปละละเลย ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดี มีความขัดแย้งภายในครอบครัว และทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าแห้ว ไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า มีปมด้อย มีความวิตกกังวล ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองและก้าวร้าว¹⁸

2.2.4 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตร

1. การอบรมเลี้ยงดูบุตรในสังคมไทย

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุขนธ์¹⁹ ได้อ้างอิงข้อเขียนของ ทิศนา เขมมณี²⁰ ที่กล่าวว่า ในสังคมไทยนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูมีทั้งพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และพี่ ในการเลี้ยงทารก แม่จะมี

¹⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

¹⁸เกษร จีจุมปิ่น, “การอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 จังหวัดสุพรรณบุรี”, ปรินญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ โลก), 2532, หน้า 45.

¹⁹ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และ ปราณี สุทธิสุขนธ์, “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก” วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2550, ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม- เมษายน 2550) : 106.

²⁰ทิศนา เขมมณี, หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 1-20.

บทบาทสำคัญมากที่สุด ในการอบรมสั่งสอนเด็กเล็ก ๆ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใช้บทเพลงเท่กล่อมเด็ก เวลานอน ทำนองเพลงมีความไพเราะ เนื้อเพลงเป็นเรื่องราวธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ค่านิยม คุณธรรม นิทานสอนให้เด็กมีจริยธรรมที่ดีงาม เด็กหญิงได้รับการฝึกอบรมเรื่องกิริยามารยาท และคุณสมบัติ ของกุลสตรี ส่วนเด็กชาย ได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความกล้าหาญ และขยันหมั่นเพียร ความมุ่งหวังในการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญ 3 ประการ คือ ให้มีสุขภาพดี มีกิริยามารยาทดี มีคุณธรรมทั้งกาย วาจา และใจ นอกจากนั้นการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการเล่น และการละเล่น (การเล่นเป็นกลุ่ม) การละเล่นของเด็กไทยในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น ไม่มีอุปกรณ์การเล่นมากนักถ้ามีก็จะเป็นวัสดุธรรมชาติ ไม่มีกติกาสลับซับซ้อน เด็กจะเกิดความสนุกสนาน ได้ออกกำลังกาย ฝึกความคล่องแคล่วว่องไวในการเคลื่อนไหว ฝึกสังเกตไหวพริบ ความแม่นยำ ความจำ การตัดสินใจ และความพร้อมเพรียง ตลอดจนการฝึกออกเสียงสัมผัสคล้องจอง พ่อแม่ที่สนับสนุนการเล่นของเด็กจะจัดทำของเล่นและเล่นกับเด็ก ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กใกล้ชิดมากขึ้น สามารถอบรมสั่งสอนเด็กในขณะที่เล่นด้วยกัน

จากการศึกษาเชิงมานุษยวิทยา เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย พบว่าสามารถประมวลได้ 10 รูปแบบ คือ

1. การให้อิสระเชิงควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่ผู้ใหญ่ให้อิสระแก่เด็ก ในการตัดสินใจ เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง ให้เด็กช่วยตนเอง แต่ผู้ใหญ่จะควบคุมดูแลอยู่ห่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยของเด็ก
2. การควบคุมเชิงละเอียด คือ ผู้ใหญ่จะคอยควบคุมให้เด็กกินอยู่หลับนอน โดยเด็กอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ แต่การควบคุมของผู้ใหญ่ไม่เป็นการควบคุมตลอดกระบวนการ ถ้าพฤติกรรมใดที่ห้ามหรือบอกเด็กแล้ว เด็กยังเลอยู่ หรือยังกระทำอยู่ บางครั้งผู้ใหญ่ปล่อยให้เด็กทำต่อไป การควบคุมของผู้ใหญ่ไม่คงเส้นคงวาขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ใหญ่
3. การยอมรับแบบไม่แสดงออกอย่างชัดเจนทางพฤติกรรม โดยเฉพาะเมื่อเด็กโตขึ้น การสัมผัสทางกายจะลดน้อยลง การแสดงความรักและการยอมรับ จะเปลี่ยนจากการสัมผัสทางกายเป็นการแสดงออกทางวาจาและการกระทำ เมื่อเด็กมีพฤติกรรมในทางที่ดีเป็นที่น่าพอใจ ผู้ใหญ่มักไม่ให้การชมเชย การเลยหรือหนึ่งของผู้ใหญ่ ถือว่าเป็นการยอมรับเด็ก แต่ถ้าพฤติกรรมเด็กไม่เป็นที่พอใจ ผู้ใหญ่จะดักเตือน คู ว่า หรือสั่งสอน
4. การเป็นแบบอย่าง เด็กเรียนรู้จากการเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมทางบวกและทางลบ
5. การให้เด็กสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และร่วมสถานการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ จากสภาพแวดล้อมที่เป็นบุคคล ธรรมชาติ จิตวิญญาณ และวัตถุ เด็กได้สะสมประสบการณ์จากสิ่งที

พบเห็น การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามธรรมชาติไม่มีแบบแผน และขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ใกล้ชิดของผู้ใหญ่

6. การใช้พฤติกรรมทางวาจาอย่างมาก และแสดงเหตุผลน้อย โดยการบอก การตอบคำถาม การออกคำสั่ง การห้าม การตักเตือน การหลอก การขู่ และ คำว่า วิธีการพูดของผู้ใหญ่ มีการชี้แจงเหตุผลน้อย และส่วนใหญ่เด็กจะใช้การตอบสนองด้วยวิธีนิ่งเฉยหรือหลีกเลี่ยงไปห่าง ๆ

7. การใช้อำนาจในการอบรมเลี้ยงดู ผู้ใหญ่จะใช้อำนาจ ทั้งทางวาจา และท่าทาง เมื่อเด็กทำสิ่งใดที่ผู้ใหญ่ไม่พอใจ ผู้ใหญ่จะดุคำ หรือลงโทษเด็กด้วยการตี หรืองดรางวัล การใช้อำนาจของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ ถ้าอารมณ์ไม่ดีจะใช้อำนาจมากกว่าเวลาอารมณ์ดี เด็กเล็กจะได้รับโทษน้อย และรุนแรงน้อยกว่าเด็กโต

8. การไม่คงเส้นคงวา ผู้ใหญ่แสดงพฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำไม่คงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ใหญ่ ถ้าอารมณ์ดีจะแสดงออกอย่างหนึ่ง ถ้าอารมณ์ไม่ดีจะแสดงออกอีกแบบหนึ่ง

9. การมีผู้ดูแลเด็กหลายคน เนื่องจากครอบครัวไทยในชนบท ยังมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย นอกจากพ่อแม่แล้วยังมีญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ด้วย มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

10. พ่อแม่ตอบสนองความต้องการของเด็กเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ และเพศ เช่น พ่อแม่จะกอดรัดสัมผัสร่างกายอย่างใกล้ชิดกับเด็กเล็ก ๆ การสัมผัสร่างกายจะน้อยลงเมื่อเด็ก โตขึ้น โดยเปลี่ยนเป็นคำพูดและแสดงความรัก ห่วงใยแทน เมื่อเด็กโตขึ้นพ่อแม่จะใช้การลงโทษทางกาย โดยอาจใช้เหตุผลร่วมด้วย หรือไม่มีเหตุผลเลย ส่วนเด็กหญิงพ่อแม่จะสอนให้ระมัดระวังกิริยามารยาท ฝึกช่วยงานบ้าน ในขณะที่เด็กชายจะได้รับการปลูกฝังให้ทำตัวเป็นผู้ที่เข้มแข็ง อดทน ช่วยงานในไร่นา เป็นต้น

2. การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามวัฒนธรรมตะวันตก

ครอบครัวมีหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอยู่ 2 ประการ คือ

1. ให้การสนับสนุนด้านวัตถุและติดตามให้คำแนะนำ ซึ่งได้แก่การดูแลเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ความปลอดภัย สุขอนามัย สุขภาพและการศึกษา

2. ให้ความรักและส่งเสริมความรู้สึกในคุณค่าของตนเอง การสื่อสารกับผู้อื่น การแบ่งปัน ค่านิยม การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ทักษะในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ และทักษะชีวิต

การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 ลักษณะนี้มีความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการของเด็ก คุณภาพของปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ - ลูก เป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาอย่างรอบด้านของเด็ก คุณลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ ได้แก่ การอุทิศเวลาความคิด และพลัง เพื่อลูกอย่างเพียงพอ การตอบสนองอย่างเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก และการให้ความรักความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ เด็กที่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดตั้งแต่แรกเริ่มด้วยความรักความอบอุ่น สนับสนุนให้

คุณค่า จะเติบโตเป็นเด็กที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ที่จะรักคนอื่น มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับคนอื่น ในทางตรงข้าม เด็กที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จะรู้สึกว่ามีใครรัก ไม่รู้จักใคร²¹

บัมรินด์ ดี (Baumrind D) เสนอแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับหน้าที่ของครอบครัว โดยกล่าวว่าครอบครัวมีหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ

1. ให้การเลี้ยงดูและให้ความอบอุ่น
2. ให้การอบรมที่ชัดเจน และ
3. แสดงความต้องการสอดคล้องกับวุฒิภาวะของเด็ก
4. การสื่อสารระหว่างพ่อแม่และเด็ก²²

และพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวในแต่ละด้านมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีและได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ จะมีความผูกพันมั่นคงกับพ่อแม่ และเป็นเด็กที่มีความรู้สึกในคุณค่าของตนเองสูง เข้าใจผู้อื่นได้ดีอาทรต่อความรู้สึกของผู้อื่น มีระดับสติปัญญาสูงกว่าเมื่ออยู่ในช่วงปฐมวัยและวัยเรียน มีปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน และพฤติกรรมต่อต้านสังคมน้อยเมื่อโตขึ้น ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงดูด้วยความรักความอบอุ่น จะช่วยปกป้องเด็กจากผลเชิงลบของสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดี มีความมั่นคงในตนเอง และมีระเบียบวินัย จากแนวคิดดังกล่าว

Baumrind D จึงแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ

1. Permissive style หรือรักตามใจ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ให้การดูแลอย่างใกล้ชิดอบอุ่น แต่หย่อนในเรื่องการควบคุมพฤติกรรม การสื่อสารและการคำนึงวุฒิภาวะของเด็ก
2. Authoritarian style หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่ควบคุม และคำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็กค่อนข้างสูง มีความคาดหวังต่อเด็กสูง แต่หย่อนในเรื่องความใกล้ชิดและการสื่อสาร
3. Authoritative style เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สุด โดยครอบครัวทำหน้าที่ครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือให้ความรักและความอบอุ่นใกล้ชิด มีการอบรมที่ชัดเจน ตอบสนองความต้องการตามวุฒิภาวะของเด็ก และมีการสื่อสารระหว่างพ่อแม่และเด็กในเชิงสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรในสังคมไทยและสังคมตะวันตกจะไม่แตกต่างกันมากนักในเรื่องการดูแลเอาใจใส่ดูแลเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ความปลอดภัย สุขอนามัย สุขภาพและการศึกษา การอบรมนิสัย แต่จะแตกต่างกันในเรื่องการยอมรับความคิดเห็นของบุตรในมุมมองของบุตร

²¹ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และ ปราณีย์ สุทธิสุคนธ์, “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก” วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2550, อ้างแล้ว : 106.

²²เรื่องเดียวกัน, หน้า 109.

โดยที่สังคมไทยนิยมที่จะให้บุตรกระทำการตามแบบอย่างขนบธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติมาและจะไม่ยอมรับความคิดใหม่ ๆ ของบุตรถ้าบุตรมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้ปกครอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรตามหลักพุทธศาสนา

การเลี้ยงดูบุตรในทรรศนะพุทธศาสนาเถรวาทนั้น บิคารมารคามิไซมีแต่เพียงความรักและวัตถุสิ่งของเครื่องใช้เท่านั้น แต่ต้องมีสติและปัญญาประกอบด้วย เพราะบิคารมารคาเป็นพรหมของบุตร²³ ดังนั้น บิคารมารคาจึงมีหน้าที่เลี้ยงบุตรอยู่ 5 ประการ ดังข้อความในสังคาลกสูตร²⁴ ดังนี้

1. ห้ามไม่ให้ลูกทำชั่ว (ปาปา นิวารนุติ) หมายถึง มารดาบิดาต้องห้าม ป้อนกัน กัดกัน และสั่งสอนบุตรธิดาไม่ให้ทำความชั่วทั้งหลาย ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจทุกวิถีทาง อันเป็นความผิดทั้งทางกฎหมายบ้านเมืองและศีลธรรม

2. สั่งสอนให้ลูกตั้งอยู่ในความดี (กตยาณ นิเวเสนุติ) หมายถึง ให้บุตรประพฤติดีมีศีลธรรม บิคารมารคาต้องพยายามให้บุตรมีสมบัติ 2 ประการ คือ 1. ธรรมะ 2. วิชาความรู้

3. ให้ลูกได้ศึกษาศิลปวิทยา (สิปปปี สิกขาเปนุติ) หมายถึง ศิลปวิทยาการทั้งหลายที่เมื่อเรียนแล้วไม่มีโทษแก่ตนเองและผู้อื่น สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนและสังคมส่วนรวมได้ คือ ให้ลูกได้เล่าเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ สามารถช่วยตัวเองต่อไปได้ บิคารมารคาสมัยนี้ควรจะติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ควรติดต่อกับทางโรงเรียนอยู่เสมอ ขอทราบเวลาเรียน ผลการเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ลูกอ้างว่าทางโรงเรียนเรียกร้องด้วย ส่วนบิคารมารคาที่มีลูกไปเรียนไกลบ้านต่างจังหวัด และขาดผู้ดูแลที่ไว้วางใจได้ ควรห่วงใยลูกให้มาก ควรหาหอพักที่มีระเบียบข้อบังคับที่ดีด้วย และหมั่นไปเยี่ยมลูกอย่างสม่ำเสมอ

4. หาคู่ครองที่เหมาะสมให้ลูก (ปฏีรูเปน ทาเรน สลยโณเชนุติ) หมายถึง เมื่อบุตรธิดาเติบโตถึงวัยที่จะมีคู่ครอง มีครอบครัวได้แล้ว มารดาและบิดาก็จัดหาภรรยาที่สมควรให้แก่ลูกชายและสามีให้แก่ลูกหญิง คำว่า “สมควร” หมายถึง คู่ควรกันทั้งทางสกุล มารยาท ความรู้ และรูปร่าง เป็นต้น แต่ในสังคมปัจจุบันการจัดหาภรรยาและสามีให้บุตรชายและบุตรสาวนั้นจะน้อยกว่าในอดีต โดยมากที่ยังสามารถพบได้ในสังคมปัจจุบันจะเป็นครอบครัวที่ยังมีเชื้อชาติจีน โบราณอยู่และยังมีความคิดแบบเดิมที่ว่าการหาคู่ครองที่ดีให้บุตรเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง เนื่องจากหนุ่มสาวในสังคมปัจจุบันจะมีการศึกษาสูงขึ้น มีสังคมของตัวเองมากขึ้น มีหน้าที่การงานที่ดีขึ้นและไม่ว่าจะเป็น

²³พ.อติ. 45/286/668.

²⁴ที.ปา. 16/199/88.

บุตรชายหรือบุตรสาวก็มีการศึกษาที่ทัดเทียมกัน ตลอดความคิดของบุตรที่จะเลือกคู่ครองด้วยตัวเอง ผู้ปกครองควรอยู่ห่าง ๆ หรือให้เพียงคำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อบุตรเท่านั้น²⁵

5. มอบททรัพย์สมบัติให้ลูกตาม โอกาสอันควร (สมเย ทายชฺชํ นิยยาเทนติ) หมายความว่าเมื่อถึงเวลาควรให้จึงให้ ถ้ายังไม่ถึงเวลาอันควรให้ก็อย่าเพิ่งให้ เช่น ลูกยังเยาว์วัย ยังไม่รู้คุณค่าของทรัพย์ บิดามารดาก็ควรรอให้ลูกเติบโตเสียก่อนจึงให้ ถ้าลูกประพฤติไม่ดีบิดามารดาก็อบรมสั่งสอนให้ลูกกลับตัวได้เสียก่อนแล้วจึงให้ เป็นต้น และคำว่า ทายาพนี้ในทางพุทธศาสนายังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ธรรมทายาท รับมรดกธรรม คือ เป็นทายาทของผู้มีศีล (2) อามิสทายาท รับมรดกอามิส คือ รับวัตถุสมบัติ²⁶ ดังนั้น สามิภรรยาผู้เป็นบิดามารดาของบุตรธิดา พึงให้ทรัพย์ทั้ง 2 ประเภทแก่บุตรธิดา เพราะถ้าให้แก่ทรัพย์ทางโลกอย่างเดียว โดยไม่ได้มอบ (สั่งสอน ปลูกฝัง) ธรรมะอันเป็นทายาทที่ดีประเสริฐแก่บุตรธิดาแล้ว ไซ้ร้อ อนาคตของบุตรธิดาของคนนั้น ไม่แน่ว่าจะมั่นคง และอาจทำให้ครอบครัวถึงความพินาศได้ ด้วยเหตุนี้การบำรุงเลี้ยงบุตรธิดาของบิดามารดานั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า “เป็นมงคลชีวิตข้อหนึ่งใน 38 ข้อ คือ ข้อที่ 12 ปลูกตบถสข สขโกโ (ปลูกตบถสข) การสงเคราะห์บุตร”²⁷

สรุปได้ว่า การเลี้ยงดูบุตรตามหลักพุทธศาสนานั้นมีอยู่ 5 ประการ กล่าวคือห้ามไม่ให้ลูกทำชั่ว สั่งสอนให้ลูกตั้งอยู่ในความดี ให้ลูกได้ศึกษาศิลปวิทยา หาคู่ครองที่เหมาะสมให้ลูก และมอบททรัพย์สมบัติให้ลูกตาม โอกาสอันควร

2.4 แนวคิดการบูรณาการเลี้ยงดูบุตรด้วยหลักพรหมวิหารธรรม

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์มากมาย พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญกับพรหมวิหารธรรมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นธรรมสำหรับผู้ใหญ่ที่มีต่อผู้น้อยมีฐานะเป็นผู้นำคนทั้งปวง

2.4.1 ความหมายของพรหมวิหารธรรม

คำว่า พรหมวิหาร สามารถแยกศัพท์ได้ดังนี้ พุรหุม + วิหาร การประกอบศัพท์มีดังนี้ พุรหุมศัพท์ แปลว่า พรหม วิ อุปสัคค์ หร ธาตุ ในความหมาย ทรณ = เป็นอยู่²⁸ วิหาโร มีอรรถวิเคราะห์ว่า

²⁵ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), ครอบเรือน - ครอบรัก จักเลิศแท้ด้วยครองธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์สวย จำกัด, 2545), หน้า 9-11.

²⁶ ม.ม. 12/21/21.

²⁷ จุ.ธ. 25/5/3-4.

²⁸ หลวงเทพคุณานุศิษย์ (ทวี ธรรมธัช ป.9), ธาตุปปทีปิกา, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์งามกุฎราชวิทยาลัย, 2534), หน้า 429.

วิหริเต เคนาคี วิหาโร (ชโน) แปลว่า ชนย่อมอยู่ด้วยธรรมนั้น เหตุนั้น ธรรมนั้น ชื่อว่าเป็นเครื่องอยู่แห่งชน (ณ ปัจจยในกิตติกิจปัจจย ปัจจยแห่งนามกิตต์ เป็นกัตตุรูป กรรมสาธนะ) พุรหุม + วิหาโร = พุรหุมวิหาโร เป็นศัพท์สมาส

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า พรหมวิหาร คือ ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหมธรรม ประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหัวใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ²⁹

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงนิพนธ์ว่า พรหมวิหาร คือ ธรรมสำหรับเป็นที่อยู่ของจิตใจที่ดี ควรอบรมให้มีในจิตใจด้วยวิธีคิดแผ่ใจ ประกอบด้วยเมตตา เป็นต้น ออกไปในบุคคลและสัตว์ทั้งหลาย โดยเจาะจง และไม่เจาะจง คือ ทัวไป เมื่อหัดคิดอยู่บ่อย ๆ จิตใจก็จะอยู่กับธรรมเหล่านี้บ่อยเข้าแทนความเกลียด โกรธ เป็นต้น ที่ตรงกันข้าม จนถึงเป็นอหยาตัยขึ้น ก็จะมีความสุขมาก³⁰

พระเทพคิลก (ระแบบ จิตตวโณ) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า พรหมวิหารธรรม คือ ธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของพรหม หรือธรรมอันเป็นหลักปฏิบัติสำหรับท่านผู้ใหญ่ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงไว้ 4 ประการ โดยหลักของการปฏิบัติแล้วเป็นลักษณะของสมถกัมมัฏฐาน คือ การทำจิตใจของคนให้สงบเป็นเบื้องต้น พรหมวิหาร 4 ประการนี้ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา³¹

สรุปได้ว่า พรหมวิหารธรรมหมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของพรหม หรือธรรมที่ประเสริฐสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยธรรม 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

2.4.2 ประเภทของพรหมวิหารธรรม

พรหมวิหารธรรม คือ ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ที่มีต่อผู้น้อย มี 4 อย่าง

1. เมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข
2. กรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์
3. มุทิตา ปล่อยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี
4. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ

²⁹พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 9, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543), หน้า 148.

³⁰สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, “พระพุทธเจ้าสอนอะไร”, พรหมวิหาร 4, 10 กรกฎาคม 2548, 1 กุมภาพันธ์ 2549.

³¹พระเทพคิลก (ระแบบ จิตตวโณ), พรหมวิหารธรรม เรือนใจของผู้ไม่สุข, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาสถาบันสันถโวธรรม), หน้า 3.

1. เมตตา หมายถึง รักใคร่ปรารถนาให้เป็นสุข ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ เช่น ความสุขเกิดจากการมีทรัพย์ ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อการบริโภค ความสุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้ และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ เป็นต้น ส่วนความรักใคร่มี 2 ประเภท รักอย่างมีกิเลสด้วยอำนาจมตัมหาไม่ใช่ความหมายของเมตตาในพรหมวิหารนี้ แต่รักในความหมายของเมตตาในพรหมวิหาร เป็นรักชนิดปรารถนาดี เช่น บิดามารดารักบุตรธิดา ครูบาอาจารย์ปรารถนาดีต่อศิษย์ เป็นต้น เมตตาสามารถแบ่งได้เป็น 3 ทาง กล่าวคือ

- ทางกาย มีการช่วยทำการงานน้อยใหญ่ของเขาให้แล้วเสร็จหรือเท่าที่จะช่วยได้ เช่น เมื่อฝนตก ช่วยเก็บผ้าที่ตากให้ จะได้ไม่เปียก เป็นต้น

- ทางวาจา ช่วยแนะนำให้ทำในสิ่งที่ถูก หรือสั่งผู้อื่นให้ช่วยทำกิจการของเขาให้สำเร็จเท่าที่จะสามารถช่วยทำได้ หรือเมื่อเห็นคนประพฤติดุร้าย ก็ช่วยแนะนำให้เขาเหล่านั้นทำดี เป็นต้น

- ทางใจ ช่วยอะไรทางกาย ทางวาจาไม่ได้ ก็เพียงแต่นึกปรารถนาดีทางใจให้เขามีความสุข ความเจริญเท่านั้นก็ใช้ได้

2. กรุณา คือ ความสงสาร ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์มีจิตใจหวนไหว ในเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับทุกข์ เช่น คนถูกน้ำท่วม ไฟไหม้ คนถูกจองจำ สัตว์เครื่องนุ่งห่มทรมาน เป็นต้น คนมีความกรุณา เห็นใครก็ตามตกทุกข์แล้วอดที่จะช่วยเหลือมิได้ มีจิตหวนไหว เมื่อได้ช่วยเหลือแล้วจึงจะสบายใจ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน พระพุทธองค์ทรงสรุปไว้ว่าความทุกข์มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 ทุกข์โดยสภาวะ หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกาย เช่น การเกิดการเจ็บไข้ ความแก่และความตาย สิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งรวมเรียกว่า กายิกทุกข์

2.2 ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ อันเป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุที่อยู่นอกตัวเรา เช่น เมื่อปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ การประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์การพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์ รวมเรียกว่า เจตสิกทุกข์

3. มุทิตา คือ ความพลอยยินดีในเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า “ดี” ในที่นี้ หมายถึง การมีความสุขหรือมีความสุขเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา ความริษยา คือ ความไม่สบายใจ ความโกรธ ความฟุ้งซ่านซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตน คนที่ขาดมุทิตาจะหาความสุขมิได้เลย ใจคอหงุดหงิดทुरนทुरาย ปัญญาเสื่อม ไม่ค่อยมองเห็นความเจริญทั้งส่วนตัวและผู้อื่น

4. อุเบกขา คือ วางเฉยไม่ตีใจ เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติเกินวิสัยที่เราจะช่วยได้ จึงต้องวางอุเบกขา คำว่า การรู้จักวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณาเห็นว่า ใครทำดียอมได้ดี ใครทำชั่วยอมได้ชั่ว ตามกฎแห่งกรรม คือ ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ เมื่อเราเห็นใครได้รับผลกระทบในทางที่เป็นโทษเราก็ไม่ควรตีใจหรือคิดข้านิยมเขาในเรื่องที่เกิดขึ้น เราควรมีความปรารถนาดี คือ พยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เช่น บุคคลที่ทำผิดกฎหมาย ถูกจองจำตามผลของกรรมก็ไม่ช่วยเหลือเพราะช่วยคนผิดทำให้เสียหลักยุติธรรม การวางเฉยอย่างไม่ประกอบด้วยอคติ ถ้ายังประกอบด้วยอคติแล้ว เขาจะมีความวางเฉยไม่ได้เลย

ผู้ที่มีพรหมวิหารธรรม แม้จะอยู่ในฐานะเช่นไร จะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ช่วยเหลือบำบัดทุกข์ภัย ให้ความสุขสนับสนุนให้ก้าวหน้า พลอยยินดีในความดี หรือผลงานของบุคคลทั่วไป ไม่ส่งเสริมในทางชั่วร้าย ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ก็จะเป็นอยู่อย่างสุขสบายเป็นนิจนิรันดร

เมตตากรรมานั้น ต้องประกอบด้วย ความยุติธรรมและปัญญา มิฉะนั้น จะกลายเป็นคนโง่ที่ใจดี ซึ่งน่าสงสารมากกว่าน่ายกย่องบูชา ส่วนคนฉลาด แต่ขาดเมตตากรรมนั้น จะเป็นคนฉลาดแกมโกง ซึ่งไม่มีใครอยากคบ ไม่มีใครอยากเข้าใกล้ กรุณา หมายถึง ความทนไม่ได้ต่อความทุกข์ความเดือดร้อนของผู้อื่น ต้องการช่วยเหลือตามกำลังสามารถ ช่วยให้เขาพ้นทุกข์ กรุณานั้นเป็นลักษณะของมหาบุรุษ การยื่นมือเข้าช่วยเหลือ ย่อมดีกว่าคำที่อ่อนหวานหวานขอ ส่วนมูทิตา คือ ความพลอยยินดีในความ สุขความสำเร็จของผู้อื่น ในฐานะที่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกัน ถือเป็นบุญอย่างหนึ่งเรียกว่า บุญที่ได้จากการอนุโมทนาต่อความดีของผู้อื่น การที่จะให้มูทิตาแก่ไพศาลไม่มีขอบเขต ไม่มีประมาณ เป็นมูทิตาสากลได้นั้น จะต้องทำลายแดนหรือกำแพงแห่งการถือเราถือเขาจนใจเปี่ยมด้วยมูทิตา

ความเป็นสุข เป็นสภาพเบากว่าความทุกข์ เหมือนการบรรทุกสำลี ส่วนความทุกข์ เหมือนการบรรทุกหิน สำลีก็เออะ ถ้ามกเข้าก็หนักเหมือนกัน ทางที่ดีก็คือการไม่บรรทุกอะไรเลย ปล่อยให้ว่าง ไม่สุข ไม่ทุกข์ สุขหรือพอใจ ก็ฟุ้งซ่านไปอย่างหนึ่ง ทุกข์ก็ฟุ้งซ่านไปอีกอย่างหนึ่ง ตรงกลางระหว่างสุขและทุกข์ นั้นแหละ “ดีที่สุด” นั่นก็คือ “อุเบกขา” นั่นเอง

พุทธศาสนาได้เปลี่ยนความหมายของพรหมจากแนวคิดของศาสนาพราหมณ์ที่ถือว่าพระพรหมคือ ผู้สร้างโลก แต่พระพุทธศาสนาสอนให้มนุษย์ทุกคนเป็นพรหมกันเสียเอง โดยมีคุณสมบัติประจำใจ 4 ประการที่เรียกว่า พรหมวิหาร เมื่อมนุษย์ทำตัวเป็นพรหม ก็จะต้องทำหน้าที่เป็นส่วนร่วมในการสร้างโลก คือ สร้างสรรค์สังคม และบำรุงเลี้ยงโลกให้อยู่ดีด้วย ธรรมทั้งสี่ข้อนี้จะใช้กับเพื่อนมนุษย์ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เขาประสบ และมีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องใช้กล่าวคือ

1. เมื่อเพื่อนมนุษย์อยู่เป็นสุข เราก็มี เมตตา คือ มีไมตรี ปรารถนาดี ความรู้สึกปรารถนาดีนี้ จะต้องเป็นความรู้สึกปรารถนาดีที่มีความบริสุทธิ์เป็นพื้นฐาน ไม่มีความสนองตอบในรูปแบบใดแบบหนึ่ง และความรู้สึกเมตตาจะต้องไม่มีความเยื่อใย อาลัย ความปรารถนา การเรียกร้อง ต้องการ ได้รับการตอบแทนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เมตตาจิตที่เกิดขึ้นแล้วจะทำหน้าที่ในการขจัดความรู้สึกพยาบาท ที่อาจครอบคลุมจิตใจอยู่ อาจจะไม่พอใจ เจ็บแค้น ชิงชัง เมื่อเมตตาจิตเกิดขึ้นแล้ว ก็จะทำหน้าที่ทำลายพยาบาทที่มีอยู่ภายในจิตใจให้ออกไป ในทางตรงกันข้าม ถ้าพยาบาทเกิดครอบงำจิตใจอย่างเต็มที่ เมตตาจิตก็จะถูกทำลายไป ในการสร้างเมตตาจิตนั้น พยาบาท ถือว่าเป็นศัตรูตัวร้าย แต่พยาบาทยังนับว่าเป็นศัตรูที่อยู่ไกลกว่า ความเสแสร้ง ความเยื่อใย หรือความรัก เมตตาจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับความรัก เพราะความรักมีลักษณะต้องการผลตอบแทน ถ้าไม่มีการตอบสนองก็จะกลายเป็นความโกรธไป เมตตาจะวัดคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึง รูปร่างหน้าตา ของเขาว่าเป็นเช่นไร แต่มีความรู้สึกว่าคุณคนและสัตว์เหล่านั้นเป็นเพื่อนร่วมเกิด ร่วมแก่ ร่วมเจ็บ และเพื่อนร่วมตายกับตน ซึ่งจะต่างกับเสน่ห์ที่มุ่งไปที่ความสวยงาม ความน่ารัก น่าใคร่ น่ายินดี น่าปรารถนาทั้งในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส แต่เมื่อสภาพของสิ่งดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป จิตใจก็จะเปลี่ยนไปด้วย บางคนนำสัตว์เลี้ยงมาเลี้ยง เช่น สุนัข แมว กระจ่าง ฯลฯ เริ่มแรกก็เลี้ยงดูด้วยความเมตตา แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สัตว์เหล่านั้นหมดความน่ารัก หรือเป็นโรคเรื้อน ก็หมดความเมตตา จึงอาจกล่าวได้ว่าเสน่ห์เปลี่ยนแปลงไปตามอาการตอบสนองความต้องการของคนได้ให้ประโยชน์ต่อคนได้ เมื่อสิ่งเหล่านั้นเสื่อมลง เสน่ห์ก็เสื่อมตามไปด้วย ดังนั้น เสน่ห์แทนที่จะลดพยาบาทเหมือนเช่นเมตตา กลับกลายเป็นการสร้างความหลง ความละโมภ โลกอยากได้ในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส เพื่อตอบสนองความต้องการของคน จิตที่ประกอบด้วยเมตตาเปรียบเหมือนมารดาที่ตั้งครรภ์จะมีแต่ความปรารถนาความสุข ความเจริญแก่ลูก ปรารถนาความไม่มีโรคร้ายไข้เจ็บเบียดเบียน ไม่ว่าลูกจะเกิดมาหน้าตาเป็นเช่นไร ชายหรือหญิง แข็งแรงดีหรือพิการ พ่อแม่ก็มีความเมตตาให้ลูกอย่างเต็มที่ เมตตาจิตที่เกิดขึ้นในบุคคลใดก็ตาม ถ้าแผ่ไปมาก หมายถึงบุคคลภายในสังคมมีเมตตาจิตกันมาก โลกนี้ก็จะไม่มีความพยาบาท ไม่มีการเข่นฆ่าประทุษร้ายกัน จึงมีคติจำกันง่าย ๆ ว่า “เมตตาธรรมค้ำจุนโลก”

2. เมื่อเพื่อนมนุษย์ตกต่ำลง คือเปลี่ยนจากปกติเป็นตกต่ำลง ได้แก่ตกทุกข์ได้เดือดร้อน เราก็มีกรุณา คือ พลอยห่วงใยในทุกข์ของเขา พยายามช่วยเหลือปลดเปลื้องให้พ้นจากทุกข์นั้น ในพื้นฐานจิตใจของมนุษย์นั้นจะมีสัญชาตญาณคืบแผ่อยู่ในตัวตน ในภาษาธรรมเรียกว่า วิหิงสา เป็นความรู้สึกในการทำนองเบียดเบียน ปรารถนาที่จะดูความพินาศของบุคคลอื่น ๆ บุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถควบคุมความรู้สึกนี้ได้ก็จะแสดงออกมาในลักษณะส่งเสริม ปลูกปั้นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเบียดเบียนกันขึ้น ดังตัวอย่าง เช่น ถ้ามีคนทะเลาะกัน คำกัน มีไฟไหม้ รอดชนกัน ฯลฯ จะมีคนให้ความสนใจมากกว่า

การเข้าวัดฟังเทศน์ นั่งกัมมัฏฐาน หรือการส่งเสริมการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ในความกรุณานั้น วิหิงสา ถือว่าเป็นศัตรูต่อกรุณาอย่างมาก แต่ยังมีอีกอย่างหนึ่งที่เป็นศัตรูของกรุณา คือ โสภจิต เป็นจิตที่ประกอบด้วยความโศก โสภจิตจะเป็นตัวกลางระหว่างวิหิงสา กับกรุณา เช่นในกรณีให้เห็นคนอื่นประสบความทุกข์ความเดือดร้อน แล้วก็หวั่นเกรงอันตราย ก็มัวแต่ร้องไห้เสียใจ หรือ บุคคลที่มีญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทมิตรสหายตาย ก็ร้องไห้เสียใจ โวยวาย กุมสติไม่อยู่ในการจากไปของคนอื่นเป็นที่รัก โดยไม่มีจิตใจที่จะจัดการเรื่องงานศพให้เรียบร้อย ลักษณะเช่นนี้กล่าวนี้ไม่ใช่กรุณา แต่เป็นความโศก ความโศกเมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่มีลักษณะในการทำลายกิเลสเหมือนกรุณา แต่เป็นลักษณะของความทุกข์ หรืออาจจะเป็นความโกรธในบุคคลที่ประทุษร้ายบุคคลที่ตนรัก ดังนั้น จึงควรพิจารณาจิตใจขณะนั้น ๆ ว่าเป็นกรุณา หรือความโศก เพราะถ้าเป็นกรุณาต้องสามารถขจัดวิหิงสาไปได้ ขจัดความเบียดเบียนออกไปได้ ถ้ามีใครเดือดร้อน ต้องมีความรู้สึกในทำนองที่อยากจะช่วยเหลือให้เขาหลุดพ้นจากความทุกข์ ลักษณะของกรุณาที่เห็นเด่นชัด คือ กรุณาจิตของบิดามารดาที่มีต่อบุตร เช่น เมื่อบุตรเจ็บป่วยเป็นไข้ บิดามารดาอ้อมเกิดการหวั่นไหวในจิตใจ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้ลูกหายจากเจ็บไข้ ไม่ว่าจะเสียเงินทองสักเท่าไรเพื่อแลกความหายจากโรคร้ายดังกล่าว พ่อแม่ก็ยอมทุกอย่าง ดิ้นรนที่จะหาหมอที่มีความสามารถรักษาลูกของตน พ่อแม่ยินดีที่จะเจ็บป่วยแทนลูกได้ ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของกรุณา คือพร้อมที่จะช่วยเหลือถึงแม้ว่าจะมีอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นก็ตาม อย่างเช่น พระพุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณาต้องการที่จะช่วยเหลือองคฺุลิมาล ถึงแม้ว่าจะมีคนทักท้วงด้วยประการต่าง ๆ ก็ตาม พระองค์ท่านก็ไม่ได้หวั่นเกรงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นเลย คั่งคำอุปมาที่ว่า “อันความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่ หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน เป็นความคิดสองชั้นพลันปลื้มใจ ทั้งผู้ให้และผู้รับสมถวิล”³²

3. เมื่อคนอื่นขึ้นสูง เช่น ได้ดีมีสุข หรือทำอะไรถูกต้องดีงามแล้ว เราก็มิ นูจิตา พลอยยินดีด้วย และช่วยสนับสนุน โดยปกติแล้วคนโดยมากเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีจะมีความรู้สึกริษยา เช่น เมื่อมีผู้กล่าวสรรเสริญเพื่อนร่วมชั้น ร่วมสำนักงาน เราก็อาจจะยอมรับ แต่ยอมรับแบบแกน ๆ การยอมรับนี้อาจไปกระตุ้นให้เกิดความริษยา และเริ่มตั้งเงื่อนไขต่าง ๆ นานา ซึ่งการกระทำเช่นนี้แสดงว่าเพลิงของริษยาเริ่มแผดเผาในจิตใจของเราแล้ว นูจิตา คือ ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นเขาได้ดี ใครจะได้ดีไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่ที่สำคัญคือเรายินดีในการได้ดีของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีปหาสะ กล่าวคือไม่มี ความร่ำเริงแอบแฝงอยู่ เช่น ยินดีเมื่อเพื่อนได้ตำแหน่งสูงขึ้น โดยแอบหวังว่าตัวเองจะพลอยได้ดีไปด้วย

³²วิลเลียม เชกสเปียร์, เวนิสวานิช (The Merchant of Venice), แปลโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็นกลอนบทละครในปี พ.ศ. 2459.

ลักษณะมูทิตาเช่นนี้จะมีปหาสะร่วมด้วย คือ เจือปนด้วยความร่าเริงและหวังว่าตนจะได้รับประโยชน์ด้วย มูทิตานั้นควรที่จะทำหน้าที่สลายริษยาออกไปโดยที่ไม่ควรจะมี ปหาสะเจือปนอยู่ด้วย เพราะถ้าเราตั้งความหวังเอาไว้และไม่ได้ตามหวัง ก็จะกลายเป็นความโกรธ ในทางปฏิบัติ เราควรตรวจดูจิตว่ามูทิตาที่เกิดขึ้นกับเรานั้นมี ปสาหะปนอยู่หรือไม่ ถ้าหากพบว่ามีปสาหะแทรกปนอยู่ด้วย ก็ต้องพยายามขจัดความรู้สึกนี้ออกไปเพื่อที่มูทิตาที่เกิดขึ้นจะได้เป็นมูทิตาที่บริสุทธิ์ ลักษณะจิตที่มีมูทิตาจิตจริง ๆ นั้น เหมือนความรู้สึกของพ่อแม่ที่ทราบถึงความสำเร็จของลูก พ่อแม่จะมีจิตที่พลอยยินดีในการได้ดีของลูกโดยปราศจากความริษยา และ ไม่มีความตอบสนองของปหาสะ คือ พ่อแม่ไม่ได้หวังผลจากการได้ดีของลูก จึงเป็นมูทิตาที่บริสุทธิ์

4. เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์จะมีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในเรื่องของเมตตา กรุณา มุทิตา นั้นจะต้องหยุดทันทีเมื่อการช่วยเหลือสนับสนุนนี้ไปละเมิดหรือกระทบต่อความเสียหายต่อหลักการแห่งความเป็นจริง ความถูกต้อง ความดีงาม ไม่ว่าจะเป็นหลักการที่อยู่ในธรรมชาติหรือหลักการที่มนุษย์บัญญัติขึ้นเป็นกติกาสังคม หรือกฎหมายขึ้น ความสัมพันธ์นั้นต้องหยุด อย่างนี้เรียกว่า อุเบกขา เป็นการปฏิบัติเพื่อรักษาหลักการไว้ ดังนั้น อุเบกขาจึงเป็นตัวที่รักษาความเป็นธรรมหรือความชอบธรรมไว้ การวางเฉยไม่ได้หมายความว่า เฉยโดยไม่รู้เรื่อง ถ้าเฉยเช่นนั้นเรียกว่าเฉยโง่ เป็นอกุศล การเฉยต้องประกอบด้วยปัญญา อุเบกขานี้สำคัญที่สุดเพราะใช้ปัญญา สามข้อแรกใช้แค่ความรู้สึก คือให้มนุษย์มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ยามปกติก็มีเมตตาความรู้สึกเป็นมิตร ในยามที่เขาคดทุกข์เดือดร้อนก็กรุณาสงสาร ในยามที่เขาประสบความสำเร็จก็รู้สึกพลอยยินดีด้วย แต่อุเบกขาต้องใช้ความรู้คือปัญญา เช่น ต้องรู้ว่าอะไรถูกต้อง อะไรผิด อะไรเป็นธรรม อะไรเป็นหลักการ ถ้าไม่รู้ไม่มีปัญญาแล้วรักษาความถูกต้องไม่ได้ รักษาธรรมไม่ได้ เพราะฉะนั้นตัวอุเบกขาจึงเป็นตัวคุมทั้งหมด เป็นตัวรักษาคุณ อุเบกขายังมีหน้าที่ในการขจัดอคติออกไปจากจิต แต่ต้องไม่มีปฏิฆะ หรืออุณณะ หรือการตั้งเงื่อนไขไว้ก่อนว่า คนนั้นไม่ดี หรือคนนี่ดี เพราะเมื่อจิตคิดเช่นนี้แล้วจิตจะวางเฉยไม่ได้ เพราะเมื่อคนที่ถูกเรากำหนดเงื่อนไขไว้ว่าไม่ดีเกิดความวิบัติ จะเกิดความลึงโลด คีใจ หรือหากว่าบุคคลใดที่คนกำหนดว่าดี ประสบความวิบัติ ก็จะทำให้เกิดความเศร้า โศกเสียใจ เกิดการชิงชังต่อบุคคลที่ทำให้บุคคลที่เรากำหนดดีนั้นเกิดความเดือดร้อน การที่จะทำให้เกิดอุเบกขาขึ้นมานั้น ต้องมองให้เห็นถึงหลักของกรรม ตามหลักที่ว่าสัตว์ทั้งหลายเป็นผู้มีกรรมเป็นของของตน เป็นผู้รับผลของกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย และเป็นผู้ที่ต้องรับผลของกรรมที่ตนเองทำไว้ เช่นนักเรียน นักศึกษา ควรจะแสดงความเมตตาคือความรักความปรารถนาดีต่อกัน เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จความทุกข์ความเดือดร้อน ก็ช่วยเหลือ เมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนดี ก็แสดงความยินดีกับเขา แต่ถ้าเพื่อนสอบตกเพราะไม่ใส่ใจการเรียน เราไม่อาจจะไปโทษครุบา

อาจารย์ หรือเรียกเรื่องประท้วงคะแนนจากครูได้ เพราะผิดธรรมดาแล้ว ต้องทำจิตใจให้อยู่ในอุเบกขา เป็นต้น

2.4.3 การเลี้ยงดูบุตรด้วยหลักพรหมวิหารธรรม

พรหมวิหารธรรมเป็นหลักธรรมพื้นฐานที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวระหว่างพ่อแม่และลูก พี่กับน้อง หรือระหว่างญาติสนิท ปู่ย่าตายาย พี่ป้าหน้าอา เป็นต้น โดยเฉพาะในการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ นั้น พ่อแม่ควรเลี้ยงดูโดยใช้ธรรมในข้อนี้ให้ครบทั้ง 4 ข้อ โดยทั่วไปแล้วในสังคมไทย พ่อแม่มีจะมีความเมตตากรุณาและมุทิตาครบดีมาก หาได้ยากในโลกนี้ แต่ในข้อของอุเบกขา พ่อแม่ในสังคมไทยยังขาดอยู่มาก กล่าวคือ

1. เมื่อลูกอยู่เป็นปกติ พ่อแม่ก็มีเมตตา มีความรักใคร่ ให้ความอบอุ่น แสดงความปรารถนาดี เลี้ยงดูให้เจริญเติบโตเพื่อเป็นคนดีของสังคมต่อไป

2. เมื่อลูกเกิดความเดือดร้อนเป็นทุกข์ เจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีปัญหา พ่อแม่ก็มีความกรุณาพยายามหาทางปลดเปลื้องทุกข์ของเขา ช่วยเหลือเต็มที่ โดยมองทุกข์ของลูกเหมือนเป็นทุกข์ของตัวเอง บางทีลูกทุกข์เท่านี้พ่อแม่ทุกข์ยิ่งกว่านั้นอีก พยายามหาวิธีการที่จะช่วยเหลือลูกให้พ้นทุกข์

3. เมื่อลูกประสบความสำเร็จ ได้ดีมีสุข ทำสิ่งดีงาม ทำสิ่งที่ถูกต้อง ทำสิ่งที่มีคุณธรรม พ่อแม่ก็สนับสนุนส่งเสริม

ทั้ง 3 ข้อนี้ พ่อแม่ในสังคมไทยทำได้อย่างดีเยี่ยม เพราะเป็นด้านของความรู้สึก พ่อแม่มีความรู้สึกดีงาม รัก ผูกพัน และให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ลูกเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมที่ดี โดยการส่งเสริมความรู้สึกที่ดีด้วยความสัมพันธ์ที่ดี ให้ความอบอุ่น ให้มีความสุขพออ่อนโยน มีจิตใจที่ดี แต่พ่อแม่จะมีด้านความรู้สึกที่ค่อนข้างเดียวไม่ได้ ต้องมีอีกด้านหนึ่งด้วย คือด้านความรู้ และต้องรู้จักใช้ปัญญาด้วย เพราะอีกด้านของชีวิตลูกต้องเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ พ่อแม่จะใช้ความรู้สึกเพียงอย่างเดียวไปช่วยเหลืออย่างไรก็ทำเกินกฎธรรมชาติไม่ได้ ชีวิตของลูกเป็นของตัวเอง เขาต้องอยู่กับความเป็นจริง อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ เขาต้องเป็นอยู่และรับผิดชอบของเขาเอง เพราะฉะนั้นเขาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมที่จะให้ความรับผิดชอบตนเองได้ ต้องเติบโต ต้องมีคุณสมบัติภายใน มีความรู้ความสามารถของตัวเอง ซึ่งพ่อแม่ทำให้ไม่ได้ พ่อแม่สามารถทำได้เพียงช่วยเกื้อหนุน โดยใช้ปัญญาประสานกับอารมณ์ หรือเอาความรู้มาประสานกับความรู้สึกเท่านั้น

4. การใช้ปัญญาและความรู้มาสร้างความสมดุลนี้เรียกว่า อุเบกขา คือ การวางท่าที วางตัวเฉยไม่ทำให้ แต่คอยดูให้เขาทำ อุเบกขา แปลว่า การคอยดูอยู่ใกล้ ๆ แทนที่จะทำให้ ก็ให้เขาทำเอง แต่ก็ดูอยู่เมื่อเขาทำผิด ก็ชี้แนะ และเมื่อเขาสงสัยเขาจะถามเรา พ่อแม่ก็ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ครองนี้แหละที่ทำให้เด็กได้พัฒนา เพราะเขาได้เรียนรู้ ได้ฝึกหัดทำด้วยตนเอง ถ้าพ่อแม่มีเมตตา กรุณา มุทิตามากเกินไป จะกลายเป็นว่าพ่อแม่ขัดขวางการพัฒนาของลูกเสียเอง จึงต้องมีอุเบกขามาช่วยดู

ให้พอดี เพื่อให้ลูกได้มีโอกาสพัฒนา ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเข้มแข็งรับมือกับตัวเองได้ ข้อสำคัญคือ เด็กได้พัฒนาทั้งสองด้านอย่างมีคุณภาพ เป็นการเจริญเติบโตอย่างพอดี คือมีทั้งความอ่อนโยน มีความสุข ความอบอุ่น และพร้อมกันนั้นก็มีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีปัญญา รับผิดชอบตนเองได้ และสามารถเป็นหลักให้แก่ผู้อื่นและสังคมได้ แต่ถ้ามีการเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง คือมีความรู้สึกมากเกินไป ไม่มีด้านอุเบกขา ขาดปัญญา เด็กก็จะอ่อนแอ ต้องคอยพึ่งพา เมื่อต้องไปอยู่ในสังคมก็อาจเกิดโทษในแง่ที่ไม่ยอมรับกฎกติกาของสังคม เสียความเป็นธรรมชาติของตนเอง คือ จะใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม แต่ถ้ามีอุเบกขาที่ไม่ประกอบไปด้วยปัญญา เจ็บแบบไม่รู้เหตุผล คือเรื่อยเปื่อย เฉื่อยชา เจ็บเมฆ ก็อาจจะทำให้เด็กเสียได้ คือเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ มีชีวิตที่แห้งแล้ง ขมขื่น อาจจะทำให้เด็กบางคนกลายเป็นคนแข็งกระด้าง ไม่มีน้ำใจ ไม่รู้จักเห็นใจใคร ไม่รู้สึกในสุขทุกข์ของผู้อื่น ดังนั้น จึงต้องมีความพอดี มีความสมดุลของธรรมทั้ง 4 ข้อนี้ เพื่อที่เด็กจะได้เติบโตเป็นคนดีของสังคมต่อไป

เมื่อเรากล่าวถึงธรรมข้อนี้ในการเลี้ยงดูบุตร เราจะต้องเข้าใจความหมายของการเลี้ยงดูให้ถูกต้องก่อน ในสมัยโบราณนั้นเราจะใช้คำว่าเลี้ยงดู ซึ่งหมายถึงต้องเลี้ยงและดู “เลี้ยง” หมายความว่าให้และช่วยทำให้เขา ก็คือเมตตา กรุณา มุทิตา “ดู” คือ อุเบกขา พ่อแม่ทำได้แค่ดู อย่าไปแทรกแซง คือ ดูให้เขาพัฒนา และดูให้เขาทำ เป็นต้น สรุปว่าพ่อแม่มีทั้งทำให้เขา และ ดูให้เขาทำ จึงเรียกรวมกันว่า เลี้ยงดู นี่ก็คือการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ที่ถูกต้อง แต่ในสังคมปัจจุบันนี้ พ่อแม่ได้แต่เลี้ยง แต่ไม่ได้ดู การเลี้ยงก็มีความหมายเพียงแต่เป็นการบำรุงบำเรอ พยายามเอาวัตถุ เงินทอง มาให้ลูก แต่ไม่ได้ดูแลเขาเลย ไม่ได้ทำหน้าที่ของพ่อแม่ กลายเป็นปัญหาเพิ่มขึ้นไปอีก พ่อแม่ในปัจจุบันเป็นผู้ทำให้เด็กได้รับการหนุนในแง่คำบริโภคนิยม เด็กก็มีความสุขจากการบริโภค พ่อแม่ก็แสดงความรักลูกด้วยการให้วัตถุ แทนที่จะฝึกลูกอบรมลูก ให้เขาได้ก้าวขึ้นไปสู่การพัฒนาตนเองในการเรียนรู้และความดีงาม

พระพุทธเจ้าตรัสว่า พ่อแม่เป็นผู้แสดงโลกแก่ลูก เนื่องจากเด็กจะได้เห็น โลก เห็นธรรมชาติ เห็นผู้คนในโลกว่ามีอะไร เป็นอย่างไร ในการที่จะให้เด็กมองเป็นในแง่ไหนส่วนไหน ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ชี้แนะ ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว พ่อแม่เป็นเพื่อนมนุษย์คู่แรกในโลกที่ลูกรู้จัก พ่อเป็นตัวแทนของผู้ชายทั้งหมด แม่เป็นตัวแทนของผู้หญิงทั้งโลก และถ้าตัวแทนของคนทั้งโลกเป็นคนที่มีความรัก ความเมตตา ก็จะเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกที่ดีงามต่อมนุษย์โลก มิใช่จะมาพบกันเพื่อที่จะทำร้ายกัน ดังนั้น ความรู้สึกเริ่มแรกที่เด็กได้รับจากเพื่อนมนุษย์คู่แรก หรือจากพ่อแม่ ก็จะเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดี พร้อมทั้งจะเป็นมิตรต่อคนทั้งหลาย ต่อจากนั้นก็พบกับพี่น้อง ญาติมิตร พ่อแม่ก็จะถ่ายทอดความรู้สึกดี ๆ ทัศนคติที่ดีงาม และแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ให้ได้เรียนรู้ และสามารถอยู่ร่วมกันในเชิงบวก ทำให้เด็กสามารถเติบโตในทางที่ดี เพราะเขาจะมองเพื่อน

มนุษย์ด้วยท่าทีที่เป็นมิตร มีไมตรี มองสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะธรรมชาติด้วยความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นความงาม ความสงบ และมองเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยท่าทีของการสนองความใฝ่รู้ อยากศึกษา อยากค้นคว้า หากความจริงยิ่งขึ้น มองสังคมอย่างสร้างสรรค์ และสามารถแก้ปัญหา หรือพัฒนาตนเองและสังคมของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

พ่อแม่มีเมตตา กรุณา มุทิตาต่อลูกอยู่แล้ว จึงทำให้เด็กเกิดทัศนคติและท่าทีดังกล่าวข้างต้น โดยไม่รู้ตัว แต่ถ้าพ่อแม่ใช้ปัญญาในการชี้แนะด้วย คือใช้ทั้งสองด้าน ก็จะได้ผลดีมาก แต่ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน พ่อแม่กำลังเลียบทบาทของตนเองให้กับสื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต โดยให้สิ่งดังกล่าวนี้มาทำหน้าที่แทนตนเอง และเป็นตัวนำเสนอลูกให้กับลูกของเรา โดยทั่วไปนั้น สื่อต่าง ๆ เหล่านี้มักไม่มีทั้งเมตตาและปัญญา บางทีอาจแฝงเอาความโลภเข้ามาล่อเด็กด้วย จึงมีโอกาสเต็มทีที่จะชักนำให้เด็กมีความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ท่าทีที่ตรงกันข้ามกับข้อความที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น เช่น มองเพื่อนมนุษย์ด้วยความเป็นปฏิปักษ์ เป็นศัตรู หรือมองด้วยความหวาดระแวง มองโลกด้วยความรู้สึกที่น่าเกลียด โหดร้าย เป็นโลกของความเห็นแก่ตัว เป็นดินแดนที่ต้องออกไปแก่งแย่งชิงดีกัน ห้ำหั่นกัน เพราะเด็กได้เรียนรู้จากสื่อในเรื่องการแย่งชิงกัน ฆ่ากัน แสดงความโหดร้าย ความขี้ขลาด ความมัวเมา เป็นต้น ดังนั้น พ่อแม่จึงควรกลับมาเข้าใจวิธีการเลี้ยงดูลูกและแบ่งหน้าที่การเลี้ยงดูลูกจากสื่อคืนกลับมาเป็นของตนเอง

2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.5.1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 565 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 0-2243-0065 โทรสาร 0-2243-2150 อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขตที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ตั้งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 13 ไร่เศษ แบ่งแยกบริเวณออกเป็น 2 ส่วน มีถนนสามเสนคั่นกลางพื้นที่เป็นแนวจากทิศใต้ไปทางทิศเหนือ³³

ทิศเหนือ	จรดสุสาน ชุมชนวัดเซเวียร์ และศูนย์วัฒนธรรมหญิง
ทิศตะวันออก	จรดสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
ทิศใต้	จรดสมาคมศิษย์เก่าเซนต์คาเบรียล และชุมชนวัดราชาธิวาส
ทิศตะวันตก	จรดชุมชนวัดคอนเซ็ปชัน ชุมชนวัดเซเวียร์ (และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์)

³³โรงเรียนเซนต์คาเบรียล, “ประวัติโรงเรียนเซนต์คาเบรียล”, 25 กรกฎาคม 2552, <<http://www.sg.ac.th>> (25 July 2009)

2.5.2 ลักษณะทั่วไปของโรงเรียน และอาคารเรียน โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เป็นสถานศึกษาของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปัจจุบัน ภราดา ดร. อนุศักดิ์ นิธิภัทรภรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต และผู้อำนวยการโรงเรียนจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชายล้วน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีอาคารทั้งหมด 9 อาคาร ประกอบด้วย อาคารเรียน 4 อาคาร คือ อาคารฟาติมา, อาคารยิมเนเซียม, อาคารแม่พระ และอาคารแอนครูว์, อาคารประกอบ 5 อาคารคือ อาคารมาร์ติน เดอ ตรูส์ (ตึกแดง), อาคารเคอ มงฟอร์ต, อาคารฮิวเบิร์ต, อาคารผีเสื้อ, อาคารจอห์นแมรี โรงเรียนยังมีศูนย์วิชาการและนันทนาการเซนต์คาเบรียล 2000 ตั้งอยู่ที่ 69/42 หมู่ 1 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 10110 บนพื้นที่ 37 ไร่ 3 งาน 62 ตารางวา เป็นสถานที่เพื่อรองรับ โครงการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ ของนักเรียนทุกระดับชั้นของ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล และยังให้บริการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ, การเรียนรู้นอกห้องเรียน, กีฬา และการจัดสัมมนาในรูปแบบต่าง ๆ ศูนย์วิชาการและนันทนาการแห่งนี้ประกอบด้วย อาคารอำนวยการ, อาคารที่พัก 8 หลัง, หอประชุมเอนกประสงค์ 2 ชั้น, ห้องน้ำ-ห้องสุขาชาย-หญิง, สนามฟุตบอล, สนามบาสเกตบอล, ฐานลูกเสือ และสัตว์ต่าง ๆ เช่น กวาง, เนื้อทราย, นกกระเจอกเทศ ฯลฯ นอกจากนี้บริเวณโดยรอบของอาคารยังมีแหล่งเรียนรู้อีกมากมายตลอดจน มีระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง

2.5.3 ปรัชญาในการให้การศึกษาของโรงเรียน (School Philosophy)

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีปรัชญาในการให้การศึกษาแก่นักเรียน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของชีวิต คือ การรู้จักสังขรณ์ความจริง และการเข้าถึงธรรมอันสูงส่ง อันเป็นบ่อเกิดของชีวิต

2. มนุษย์ทุกคนต้องทำงาน ความอดสาหัส วิริยะเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ (LABOR OMNIA VINCIT)

ซึ่งสามารถนิยามความหมายของข้อความสำคัญ ได้ดังนี้

การรู้จักสังขรณ์ความจริง หมายความว่า จุดมุ่งหมายสำคัญของชีวิตทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การเข้าถึงความจริงแท้ของชีวิตที่ว่า ชีวิตของคนเรามีช่วงระยะเวลาที่ไม่เท่ากัน มีวันที่ต้องดับสูญ จึงต้องใช้ชีวิตของตนเองเพื่อนำพาซึ่งประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและผู้อื่นอย่างเต็มที่

การเข้าถึงธรรมอันสูงส่ง อันเป็นบ่อเกิดของชีวิต หมายความว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ที่แต่ละคนยึดถือปฏิบัติอย่างดียิ่งตลอดจนเข้าใจถึงแก่นแท้ของศาสนา และรวมถึงการแสดงออกในด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อันเป็นพื้นฐานที่ดีของสังคมไทย อาทิเช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเมตตากรุณา การประหยัด เป็นต้น

LABOR OMNIA VINCIT เป็นคำภาษาลาติน หมายความว่า Labor conquers all things. นั่นคือการจัดการศึกษาของโรงเรียน นอกจากเน้นคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว โรงเรียนได้เน้นเป็นพิเศษในด้านการปลูกฝังให้เห็นคุณค่า และการเรียนรู้ความสุขที่ได้จากความมานะอดทน และความพากเพียรพยายามในตัวนักเรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในกิจการงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้คุณลักษณะนี้ติดตัวนักเรียนไปจนตลอดชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในอนาคตที่ต้องการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันจำเป็นต้องมีคุณสมบัติของความวิริยะอุตสาหะดังกล่าว

ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียลได้เปิดทำการสอนมา ย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมแล้วว่า นักเรียน ได้ก้าวออกสู่สังคมภายนอกอย่างมั่นใจ มีความรู้ดี มีระเบียบวินัย สามารถใช้ความรู้ได้ด้วยสติ ปัญญา และคุณธรรม การให้การศึกษาอบรมด้วยเนื้อหาสาระและค่านิยมที่โรงเรียนยึดถือปฏิบัติมาโดยตลอดนั้น มีความสำคัญเป็นอันมากต่อการพัฒนาการของบุคคลที่จะเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมกับยุคสมัย ถือเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่ง ที่จะจรจรเอกลักษณะของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ในอันที่จะสร้างผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีพื้นฐานที่ดี เพื่อพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม โรงเรียนเซนต์คาเบรียลจึงกำหนดคำขวัญสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ไว้ดังนี้ “คุณธรรมนำความรู้คู่ชีวิต ผลสัมฤทธิ์เกิดจากความขยัน”

2.5.4 วัตถุประสงค์ของโรงเรียน (School Objectives)

เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเซนต์คาเบรียลให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเอกภาพในการทำงาน สามารถผลิตนักเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรืออาชีวศึกษาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Perfect Man) เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติสืบไป

2.5.5 นโยบายของโรงเรียน (School Policies)

เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ได้กำหนดนโยบายไว้ 7 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการบริหารทั่วไป (สำนักผู้อำนวยการ) : มุ่งพัฒนาการบริหารจัดการ ให้เป็นระบบ มีมาตรฐาน และทันสมัยอยู่เสมอ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งในด้านบุคลากรเทคโนโลยี ข่าวสารและการเงิน ตลอดจนการกำกับนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ สามารถสืบค้นตรวจสอบให้เกิดความโปร่งใสเพื่อรองรับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงาน

ภายนอกตลอดจนสนับสนุนงานวิจัยสถาบันเพื่อใช้ผลการวิจัยสำหรับการตัดสินใจในการบริหาร การจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มาใช้บริการและ สาธารณชน

2. ด้านวิชาการ : มุ่งให้การศึกษาอบรมแก่ผู้เรียน โดยเน้นให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมตาม หลักศาสนาที่ผู้เรียนนับถือ โดยใช้กระบวนการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ มีสุนทรียภาพทางด้าน คนตรี - การแสดง ศิลปะ และกีฬา ใช้ภาษาสื่อสารได้ไม่น้อยกว่าสองภาษา มีความเป็นผู้นำทั้ง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สามารถใช้ศักยภาพแห่งตนอย่างเต็มที่ โดยยึดหลักความ ยุติธรรมและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเอง ชุมชน และ ประเทศชาติ

3. ด้านปกครอง : มุ่งอบรมและปลูกฝังผู้เรียนให้เป็นคนดีของสังคม มีวินัยในตนเอง มีอุดมการณ์ และค่านิยมที่ถูกต้องมีความเป็นผู้นำและอยู่ร่วมสังคมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีความสัมพันธ์อัน ดีต่อกัน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของปัจเจกชน ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

4. ด้านกิจกรรม : มุ่งจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรม เพิ่มพูนความรู้ และเสริมทักษะในด้าน กีฬา ศิลปะ คนตรี - การแสดง และวิชาชีพที่หลากหลาย ตามความถนัดและ หรือความสนใจของผู้เรียนให้มีความเชื่อมโยงต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข อีกทั้งพร้อมจะเผยแพร่ผลงานและความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจให้ เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน

5. ด้านบริการ : มุ่งเสริมสร้างบรรยากาศทอติกในโรงเรียน ให้การบริการที่ประทับใจแก่ นักเรียน บุคลากร และชุมชน ในด้านวิทยาการ เทคโนโลยีทางการศึกษา โภชนาการ และสุขภาพ อนามัย ตลอดจนการอภิวาลโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ.

6. ด้านอาคารสถานที่ : มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย การอำนวยความสะดวกของ อาคารเรียน และอาคารประกอบ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยรอบสถานที่ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัย ตลอดจนก่อสร้างอาคารใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรครู นักเรียน ผู้บริหาร โดยบริหารจัดการการใช้อาคาร การบำรุงรักษา การตกแต่งเพิ่มเติม ให้ใช้ ประโยชน์อย่างเต็มที่

7. ด้านการพัฒนาบุคลากร: มุ่งจัดให้มีการดำเนินงานตามแผนระยะสั้น ระยะกลางและ ระยะยาว เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรใน โรงเรียน โดยการเพิ่มวิทยฐานะ และการ ฝึกอบรมเสริมประสบการณ์วิชาชีพทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อให้บุคลากรครูเป็นผู้มี

คุณภาพสู่ความเป็นสากลและเป็นมืออาชีพให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไป สู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติที่ยั่งยืนต่อไป

2.5.6 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision of School)

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล จะเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาของประเทศ มีมาตรฐานการศึกษาที่เทียบเท่ากับสากล ได้รับการประกันคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีคุณภาพด้านการบริหารการจัดการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้บรรยากาศในการอยู่และทำงานร่วมกัน แบบประชาธิปไตย ผู้เรียนมีบุคลิกภาพแบบผู้นำที่ดี ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา จนได้รับการยอมรับว่า เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาสากล มีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุข ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.5.7 พันธกิจ (Mission) ปีการศึกษา 2551 – 2555

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดในวิสัยทัศน์ ดังกล่าวข้างต้น คือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครบทั้ง 5 มิติ คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และเป็นแบบอย่างของผู้นำที่ดี
3. พัฒนาให้ผู้เรียนร้อยละ 75 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย 2 ภาษา
5. ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ส่งเสริมและพัฒนาครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการจัดการบริหารศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
8. พัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง มาตรฐานการศึกษาของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย และมาตรฐานสากล
9. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

10. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อม การบริการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

11. ส่งเสริมให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ศิษย์เก่า องค์กรภายนอก และชุมชน ในการพัฒนาและบริหารจัดการ

2.5.8 เป้าหมาย (Goals) ปีการศึกษา 2551 - 2555

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการดำเนินการตามพันธกิจจนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครบทั้ง 5 มิติ คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา
2. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และเป็นแบบอย่างของผู้เป็นที่ดี
3. ผู้เรียนร้อยละ 75 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร
4. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย 2 ภาษา

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวสรุปไว้ในหนังสือ “ความสุขของครอบครัวคือสันติสุขของสังคม” ว่า “ความสุขในครอบครัวจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับพ่อและแม่ทำหน้าที่ตามฐานะทั้ง 3 ประการ คือ เป็นพระพรหม เป็นอาจารย์คนแรก เป็นพระอรหันต์ของลูก ได้สมบูรณ์เพียงใด โดยแสดงออกผ่านทางพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพื่อเกื้อหนุนการพัฒนาของเด็กโดยใช้ปัญญามาประสานกับความรู้สึกรักที่ตึงามส่งเสริมความเจริญเติบโตของเด็กอย่างมีคุณภาพ คือ ให้ชีวิตมีความอ่อนโยน มีความสุข มีความอบอุ่น และพร้อมกันกันนั้นก็จะมีความเข้มแข็งมีความสามารถ ปัญญา รับผิดชอบตัวเองได้”³⁴

“และการอบรมเลี้ยงดูลูกต้องควบคู่ไปกับการเรียน กระบวนการเรียนรู้จะผ่านการฝึกปฏิบัติ ฝึกฝึกจิตใจ และฝึกปัญญา พอเขาได้ศึกษาเรียนรู้ ก็เกิดความรู้ อยากรู้ และเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการอยากรู้ เขาก็จะมีความสุขจากการเรียนรู้ สิ่งที่เขาชอบเขาก็ได้เรียนรู้ เขาก็มี

³⁴พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ความสุขของครอบครัวคือสันติสุขของสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันศีลธรรม, 2547), หน้า 64.

ความสุข สิ่งไม่ชอบเขาก็ได้เรียนรู้ เขาก็มีความสุข เขาจะมีความสุขได้แม้แต่จากสิ่งที่ไม่ชอบและท่านยังได้รวบรวมปรับปรุงจากปาฐกถาำในการประชุมวิชาการของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับกรรมหมวดที่เกี่ยวกับระบบน้ำใจ ที่เรียกว่า พรหมวิหาร 4 ธรรมในพระพุทธศาสนานั้นตามปกติจะมีเป็นชุด ๆ เช่น มี 4 ข้อบ้าง 5 ข้อบ้าง ธรรมเหล่านี้ถ้าเอามาใช้ไม่ครบชุดก็จะเกิดปัญหา เพราะมันเป็นระบบคุณภาพหรือระบบบูรณาการ”³⁵

พระเทพคิลก (ระแบบ จิตตวโณ) ได้เปรียบเทียบสรุปพรหมวิหารไว้ว่า “เรือนที่อยู่อาศัยนั้นมีสถานที่สำคัญ คือ บริเวณบ้านและตัวเรือน ซึ่งคนจะต้องเอาใจใส่ดูแลความเรียบร้อยอันเป็นเหมือนเมตตาที่บุคคลจำต้องสร้างขึ้นให้มีความรู้สึกต่อคนทั้งหลายด้วยความรักความปรารถนาดี กรุณา ความสงสารต้องการให้หลุดพ้นจากความทุกข์เป็นเหมือนห้องน้ำ และห้องอาหาร ซึ่งบุคคลต้องใช้เพื่อบำบัดความทุกข์ที่เกิดแก่คน มุทิตา เป็นเหมือนห้องรับแขก ซึ่งคนที่เป็นเจ้าของบ้านจะต้องแสดงความชื่นชมยินดีเมื่อมีแขกมาสู่บ้านของตน และอุเบกขา เหมือนห้องนอน ซึ่งบุคคลใช้เมื่อเสร็จภาระ เพื่อพักผ่อนหลับนอน การใช้ห้องจึงเป็นการใช้ตามเหตุที่เกิดขึ้น โดยใช้ทีละห้องตามสมควรแก่กรณีนั้น ๆ ฉนใด พรหมวิหาร อันเป็นเรือนใจ แม้จะมีถึง 4 ข้อ แต่ยามใช้ก็ใช้ทีละข้อตามสมควรแก่เหตุดังกล่าวแล้ว การใช้ธรรมะเป็น ถูกต้องตามธรรม บุคคลกาลอันได้นามว่า ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมย่อมอำนวยประโยชน์สุขให้แก่ผู้ใช้ธรรมฉนใด บ้านและห้องทั้งหลายย่อมอำนวยความสุข ความสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องต่าง ๆ ภายในบ้านตามความจำเป็นที่บังเกิดขึ้นเช่นเดียวกันฉนนั้”³⁶

ดร. พิสิษฐ โคนตรสุโพธิ์ และ ธ.ธรรมรักษ์ ได้กล่าวไว้ว่า “ลูกจะดีหรือเลว ก็อยู่ที่การเพาะบ่มอบรมของผู้ให้กำเนิด และอีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับอุปนิสัยสันดานของเด็ก เด็กอยู่ในสภาพบริสุทธิ์ดุจผ้าขาวจะให้เป็นสีอะไร สุดแต่ช่างย้อมจะนำสีมาย้อม ลูกจะมีสุขภาพกายและใจดีนั้น จะต้องได้รับความรัก ความอบอุ่นในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นในกาลข้างหน้าเขาจะรู้สึกรักผู้อื่นเป็น รู้จักเห็นใจผู้อื่น หน้าที่ในการคัด ขัดเกลา บ่มเพาะอุปนิสัยที่พึงประสงค์แก่เด็กต้องเริ่มมาจากครอบครัว และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การชี้แนวทางที่ถูกต้องให้แก่ลูก อธิบายสิ่งที่สับสนยุ่งยากในชีวิตเพื่อให้ลูกสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องในอนาคต

³⁵พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคนตามแนวธรรมชาติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, 2539), หน้า 20.

³⁶พระเทพคิลก (ระแบบ จิตตวโณ), พรหมวิหารธรรม เรือนใจของผู้ใฝ่สุข, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาสถาบันสันถวธรรม), หน้า 49.

พระพุทธเจ้าของเราได้ทรงสอนพระโอรส ซึ่งก็คือพระกุมารน้อยราหุลมาเกือบสามพันปี ถึงการที่จะสอนลูกให้ดำรงตนเป็นคนดีในสังคมส่วนรวม และได้รับการยกย่องว่าเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ พระองค์ทรงมองเห็นว่า ทรัพย์สิ้นเงินทอง สมบัติบ้างต่าง ๆ ที่คนเราทั่วไปคิดกันว่ามีค่านั่น มันช่างแสนไร้ค่าเป็นอย่างยิ่ง ทรัพย์สิ้นเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความอิจฉา ริษยา ความโลภ ความโมโหความพลัดพรากนานาประการ ใครผู้ใดที่ได้ครอบครองและไม่รู้จักเคล็ดลับในการใช้และรักษามันจะก่อให้เกิดความทุกข์และเภทภัยอันใหญ่หลวง และพระองค์ทรงค้นพบว่า มีสมบัติอันประเสริฐอยู่มากมายที่จะมอบให้กับกุมารน้อยนี้ เป็นทรัพย์สมบัติของคนดี เป็นเส้นทางสู่ความสุขที่แท้จริง เจริญยิ่งยไปกว่ามาก และเป็นสิ่งที่พ่อแม่ทุกคนควรจะต้องมอบให้มากกว่าทรัพย์สมบัติใด ๆ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ในโลกนี้”³⁷

วิทยาการ เชียงกูล กล่าวไว้ว่า “ความขัดแย้งและต่อต้านผู้ใหญ่จากวัยรุ่นส่วนหนึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติที่วัยรุ่นทุกยุคทุกสมัยก็มักจะเป็นอย่างนี้ แต่ปัจจุบันมีลักษณะขยายกว้างหรือเพิ่มความรุนแรงขึ้น เพราะเศรษฐกิจสังคมเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองไปเป็นแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมที่ระบบตลาดและลัทธิบริโภคนิยมมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในทางลบเพิ่มขึ้นมาก ปัญหาเหล่านี้มีทางป้องกัน หรือหาทางแก้ไขได้ ถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครอง ตัววัยรุ่นเอง ตลอดจนครูอาจารย์ ผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ในสังคมรวมทั้งรัฐบาลสนใจที่จะรับฟัง อ่าน ศึกษาทำความเข้าใจเรื่องจิตวิทยาการเติบโตและเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นมากขึ้น”³⁸

รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีเรือน แก้วกังวาน ได้กล่าวไว้ วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางกายทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งอาจมีข้อขัดแย้งกับผู้ปกครองซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การที่ผู้ใหญ่ยังไม่ยอมรับว่าเด็กวัยรุ่นเริ่มเป็นผู้ใหญ่แล้ว เด็กที่ปรับตัวต่อปัญหาประจำวัยไม่ได้ มักกลายเป็นเด็กที่มีปัญหา”³⁹

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

พระครูสุนทรพิพัฒนโกศล (ประจวบ อาทโร) กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง “การบริหารครอบครัวตามหลักทศ 6” สรุปว่า “หลักคำสอนเรื่องทศ 6 เป็นคำสอนที่มุ่งเน้นให้คฤหัสถ์ผู้ครอง

³⁷ดร.พิสิฏฐ์ โภตรสุโพธิ์และ ธ.ธรรมรักษ์. สอนลูกให้เป็นยอดคนตามแนวทางของพระพุทธองค์, (เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์แฮปปี้บุ๊ก 2551), หน้า 150.

³⁸วิทยาการ เชียงกูล, จิตวิทยาวัยรุ่น : ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก, (กรุงเทพมหานคร : สายธาร 2552), หน้า คำนำ.

³⁹รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีเรือน แก้วกังวาน, จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545). หน้า 329.

เรือนใช้เป็นหลักปฏิบัติต่อกันเพราะหลักธรรมนี้เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติในการอยู่ร่วมกันระหว่างบุคคลในสังคม และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจการต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมให้เรียบร้อย⁴⁰

พระมหาสุวรณ นาคสุวณโณ (สำราญ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา” กล่าวว่า “ครอบครัวมีบทบาทหน้าที่หลักต่อสังคมในการผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม และบ่มเพาะจนพัฒนาเติบโตเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและจิตวิญญาณและหลักการที่ควรนำมาใช้คือหลักธรรมในทางพุทธศาสนา นั่นคือธรรมที่เป็นไปเพื่อการละความชั่ว และต้องมีหลักความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของคนในครอบครัว”⁴¹

พระมหามจวินทร์ ปุริสุตโตโม, ดร. ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปัจเจกนิยมในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวของประชาชน แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551” กล่าวว่า “ประชาชนที่เป็นสามีภรรยา กัน ส่วนใหญ่รู้และเข้าใจความหมายของหลักปัจเจกนิยม คุณสมบัติของสามีตามหลักปัจเจกนิยม และคุณสมบัติของภรรยาตามหลักปัจเจกนิยมว่าสามีต้องยกย่องและนับถือภรรยา ไม่ดูหมิ่นภรรยา ไม่นอกใจภรรยา และภรรยาต้องจัดบ้านให้น่าอยู่ ช่วยเหลือญาติของสามี รักสามี ส่วนการประยุกต์ใช้หลักปัจเจกนิยมในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวนั้น ส่วนใหญ่สามีภรรยาช่วยกันทำมาหากินอย่างสุจริต ซื่อสัตย์และรักใคร่ซึ่งกันและกัน และพูดถึงเพื่อนต่างเพศให้คู่ครองฟังน้อยที่สุด”⁴²

อุบลรัตน์ นานาผล ได้ศึกษาในงานวิจัยเรื่อง “บทบาทของพ่อแม่ในการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กพิการ: ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช” กล่าวว่า “พ่อแม่เด็กพิการมีความเห็นในการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้พัฒนา

⁴⁰พระครูสุนทรพิพัฒน์ โกศล (ประจวบ อาทโร), “การบริหารครอบครัวตามหลักทศ 6”, วิทยานิพนธ์ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, หน้า 1-143.

⁴¹พระมหาสุวรณ นาคสุวณโณ (สำราญ), “การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, หน้า 1-115.

⁴²พระมหามจวินทร์ ปุริสุตโตโม, ดร., “การประยุกต์ใช้หลักปัจเจกนิยมในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวของประชาชน แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2551”, รายงานการวิจัย, (สถาบันญาณสังวร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, หน้า 1-88.

ทักษะการเรียนรู้ของเด็กพิการในระดับสูง และพบว่าพ่อแม่ของเด็กพิการส่วนมากมีปัญหาด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง คือมีรายได้ไม่พอรายจ่าย ทำให้ประสบปัญหาอื่น ๆ ตามมา แนวทางในการแก้ปัญหา พ่อแม่จะต้องสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และรู้จักวางแผนครอบครัวให้เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจ⁴³

พระมานิต เดชวโร (อุคนอก) ได้ศึกษาในงานวิจัยเรื่อง “พรหมวิหาร 4 กับนักปกครอง” กล่าวว่า “นักปกครองตามหลักรัฐศาสตร์มีการบริหารและการปกครองโดยมุ่งเน้นอยู่ที่การบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยไม่เลือกวิธีการ แต่ในทางรัฐศาสตร์แนวพุทธกลับให้ความสำคัญกับคุณธรรมจริยธรรมเป็นสำคัญ นั่นคือนักปกครองจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมด้วย ซึ่งพรหมวิหารธรรม 4 เป็นหลักธรรมสำหรับผู้ใหญ่ ผู้นำ หรือนักปกครอง ถ้านักปกครองปฏิบัติตามย่อมได้รับความเคารพยกย่อง สรรเสริญ และเป็นที่รักที่พอใจของประชาชน แต่หากนักปกครองไม่ปฏิบัติตามหลักพรหมวิหารธรรม ปัญหาจะเกิดขึ้นในการบริหารและการปกครอง ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือประชาชนเกลียดชัง”⁴⁴

มานิตา สุขสำราญ ได้ศึกษาในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการนำหลักพุทธธรรมมาปฏิบัติภายในครอบครัว” กล่าวว่า “ผู้ปกครองได้มีการปฏิบัติตนและอบรมสั่งสอนบุตรตามหลักสมชีวิธรรม 4 หลักพรหมวิหาร 4 หลักฆราวาสธรรม 4 หลักกุดจิริฎฐิติธรรม 4 หลักสังคหัตถ์ 4 และหลักทศ 6 ในระดับมากทุกเรื่อง และพบว่า ปัญหาที่มีมากที่สุดของครอบครัว คือ รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย บุตรธิดาใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ปัญหาเรื่องการอบรมสั่งสอนบุตร ต้องมีความอดทนและทำความเข้าใจในพฤติกรรมของบุตร โดยพยายามประคับประคองให้บุตรผ่านพ้นวัยรุ่นไปด้วยดี การปรับคนให้รู้จักความจำเป็นในเรื่องการใช้จ่ายทรัพย์สิน การรู้จักเก็บออม”⁴⁵

⁴³อุบลรัตน์ นำนานผล, “บทบาทของพ่อแม่ในการหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช”, สารนิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2551, หน้า 1-140

⁴⁴พระมานิต เดชวโร (อุคนอก), “พรหมวิหาร 4 กับนักปกครอง”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 1-80.

⁴⁵มานิตา สุขสำราญ, “การศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการนำหลักพุทธธรรมมาปฏิบัติภายในครอบครัว”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2548, หน้า 1-102.

อารีรัตน์ คล้ายเอี่ยม กล่าวในงานวิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของพ่อตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท” ว่า “สภาพปัญหาเกี่ยวกับพ่อในสังคมไทยปัจจุบัน คือ ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว และปัญหาการติดการพนัน สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมมาแก้ปัญหาได้ โดยระงับความโกรธและความรุนแรง พ่อต้องมีสติสัมปชัญญะ ยอมรับฟังเหตุผลของคนอื่น และการล้อมครอบครัวด้วยรัก การนำความรักมาเป็นสายสัมพันธ์เชื่อมโยงครอบครัวไว้ด้วยกันอย่างเหนียวแน่นเพื่อให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข”⁴⁶

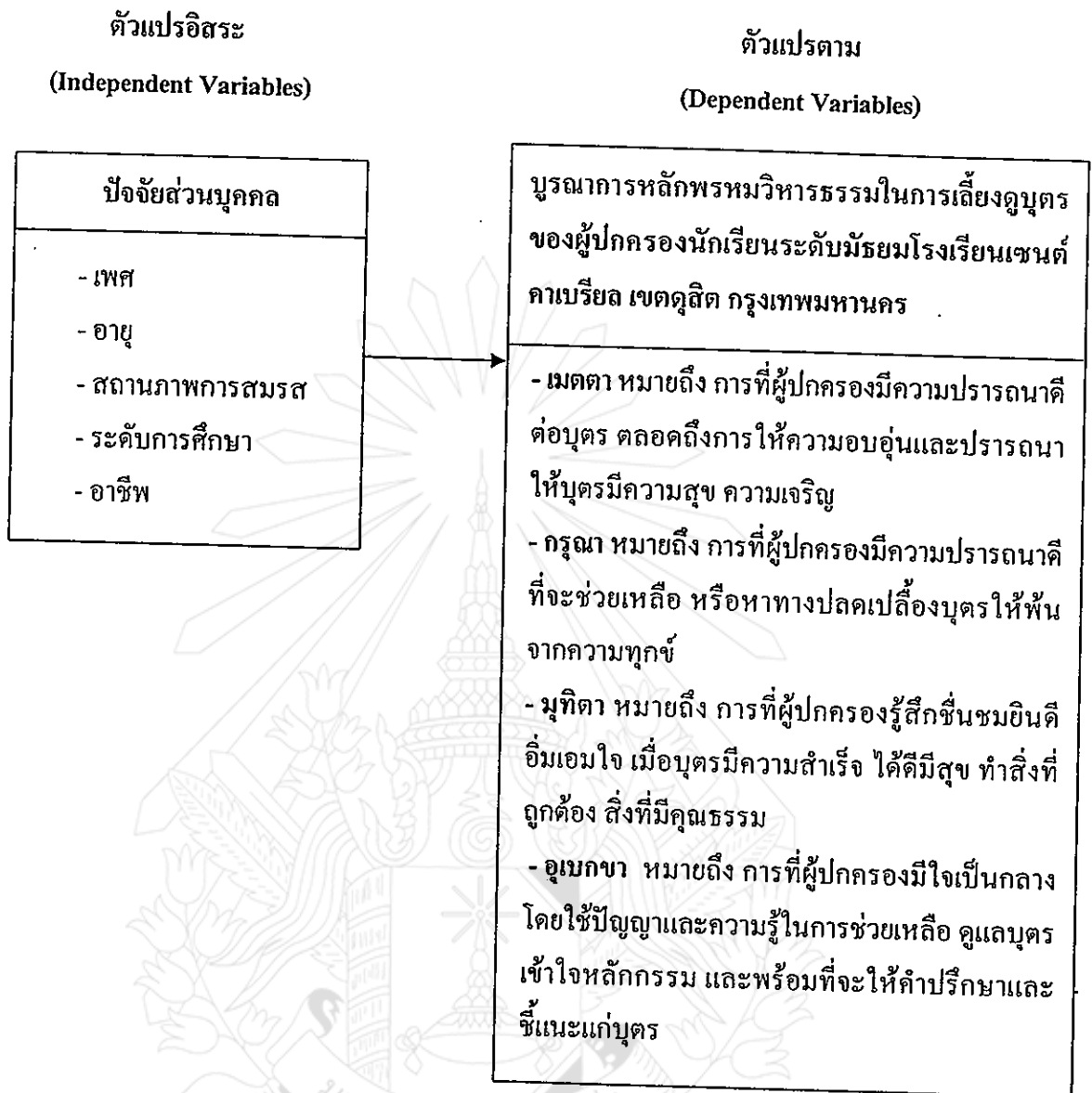
สรุปความว่า ทั้งงานเอกสารที่เป็นหนังสือและงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามาแล้วนั้น สามารถกล่าวแสดงได้ว่าการเป็นสถานบันครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูกนั้น หากได้มีการประยุกต์ใช้ หรือนุรณาการหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตย่อมทำให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุขได้ตลอดไป หรือแม้แต่ในโรงเรียน การนำหลักธรรมไปผสมผสานก็ย่อมมีความสำคัญเช่นกัน

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัย “นุรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้นำหลักของการนุรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ตลอดจนหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มาสอบถามผู้ปกครองของนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้นำหลักดังกล่าวมาใช้ประกอบการเลี้ยงดูบุตรมากน้อยเพียงใด ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองทุกท่านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองท่านอื่น ๆ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ปรับใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาต่อไป โดยผู้วิจัยได้แนวคิดเรื่องพรหมวิหารธรรม ในหนังสือ “จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคนตามแนวธรรมชาติ” และจากหนังสือ “ความสุขของครอบครัว คือ สันติสุข” ของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)⁴⁷ เป็นหลักดังนี้

⁴⁶อารีรัตน์ คล้ายเอี่ยม, “ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของพ่อตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2551, หน้า 1-124.

⁴⁷พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), ความสุขของครอบครัวคือสันติสุขของสังคม, อ้างแล้ว, หน้า 4.

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษานูรณ์การหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.8 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ปกครองทั้งสิ้น 2,644 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งผู้ปกครองนักเรียนออกเป็น 6 ระดับชั้น คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผู้วิจัยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรทั้งสิ้น 350 คน

3.2.2. การสุ่มตัวอย่าง โดยทำการคัดเลือกตัวอย่างผู้ปกครองของนักเรียนโดยการสุ่มจากนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนโดยวิธีอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ชั้นละ 2 ห้องเรียน และสุ่มนักเรียนตัวอย่างห้องละ 29 คน เพื่อให้ได้นักเรียนเพื่อคัดเลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นอย่างน้อย 350 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการออกเก็บข้อมูล โดยมีเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด มีคำตอบให้เลือก โดยสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา การสร้างแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แปลผลค่าเฉลี่ยตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 1) ผู้ปกครองบูรณาการพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้ น้อยที่สุดให้ 1 คะแนน
- 2) ผู้ปกครองบูรณาการพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้ น้อยให้ 2 คะแนน
- 3) ผู้ปกครองบูรณาการพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้ ปานกลางให้ 3 คะแนน
- 4) ผู้ปกครองบูรณาการพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้ มากให้ 4 คะแนน
- 5) ผู้ปกครองบูรณาการพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้ มากที่สุดให้ 5 คะแนน

สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (Positive) ที่สร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดการวัดค่าตัวแปรซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ จำนวนเต็มเกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
- ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.01 – 1.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะ โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างตามกรอบที่จะศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.2 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้อง คือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

วุฒิการศึกษา

Ph.D. (Buddhist Studies), University of Delhi

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) ดร.ศักดินา บุญเปี่ยม

วุฒิการศึกษา

วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

ตำแหน่ง

ผู้ช่วยคณบดีสาขาวิจัย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3) นายไพรัช กรบงกชมาศ

วุฒิการศึกษา

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตมัธยม

3.4.3 ใช้แบบสอบถามไปทดสอบเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทดลองที่มีคุณลักษณะเดียวกับประชากรที่จะทำการศึกษาแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ดำเนินการขออนุญาตแจกแบบสอบถามในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตต่อครูใหญ่ของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาต

เข้าทำการแจกแบบสอบถามให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 350 คน เพื่อให้นักเรียนที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างนำแบบสอบถามไปให้ผู้ปกครองตอบ

3.5.2 รับคืนแบบสอบถามจากนักเรียน ใน ข้อ 3.4.1 ด้วยตนเอง

3.5.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

3.6.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรม SPSS-V 10

3.6.2 ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ เพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 สอบถามผู้ปกครองในการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาบูรณาการในการเลี้ยงดูบุตร

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.7.1 หาค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ

3.7.2 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3.8 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้รับมาวิเคราะห์และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความหมาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้รับมาวิเคราะห์และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความหมาย

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยจะนำข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามคำตอบมาวิเคราะห์และเสนอในรูปของตารางประกอบความหมาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ปกครองทั้งสิ้น 2,644 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยในรูปตาราง โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาและอาชีพ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์เป็นรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ค่า F-test การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) และ Student- Newman-Keuls

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่นำหลักการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตร ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาและอาชีพ ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังปรากฏในตารางที่ 4.1–4.5

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	183	52.30
ชาย	167	47.70
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 และเป็นเพศชาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 – 40 ปี	46	13.20
41 - 50 ปี	228	65.10
51 ปี หรือสูงกว่า	76	21.70
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ปกครองที่มีอายุ 20-40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 และมีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่าจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	98.00
แยกกันอยู่	7	2.00
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่อาศัยอยู่ด้วยกันจำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 และแยกกันอยู่จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษา	11	3.10
อนุปริญญา	31	8.90
ปริญญาตรี	258	73.70
สูงกว่าปริญญาตรี	50	14.30
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวนมากที่สุด คือ 258 คน คิดเป็นร้อยละ 73.70 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 ระดับอนุปริญญา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 และระดับมัธยมศึกษามีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	7.10
พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป	70	20.00
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	183	52.30
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	72	20.60
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมากที่สุดจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 ผู้ปกครองที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไปจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

การศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ด้านที่	หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านเมตตา	4.36	0.63	มาก
2	ด้านกรุณา	4.54	0.51	มากที่สุด
3	ด้านมุทิตา	4.37	0.58	มาก
4	ด้านอุเบกขา	4.20	0.65	มาก
	รวม	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกรุณามากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ ด้านมุทิตา ($\bar{X} = 4.37$) ด้านเมตตา ($\bar{X} = 4.36$) และด้านอุเบกขา ($\bar{X} = 4.20$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา

ข้อที่	ด้านเมตตา	\bar{X}	SD	แปลผล
1	ให้ความรักด้วยการ โอบกอดหรือสัมผัสกับลูกอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.88	มาก
2	ให้ความรักด้วยการอยู่เป็นเพื่อนกับลูก พร้อมทั้งชักชวนโน้มน้าวให้ลูกทำในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม	4.48	0.73	มาก
3	ให้ความรักด้วยการพูดจาอย่างเป็นกันเอง ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันกับลูก	4.46	0.73	มาก
4	ให้ความรักด้วยการกล่าวคำชมเชย ชื่นชม ด้วยท่าทีที่ยิ้มแย้ม เมื่อลูกทำในสิ่งที่ถูกต้อง	4.28	0.84	มาก
5	ให้ความรักด้วยการให้อภัย เมื่อลูกทำผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.29	0.87	มาก
รวม		4.36	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การนำหลักเมตตาไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตรด้วยการอยู่เป็นเพื่อนกับลูก พร้อมทั้งชักชวนโน้มน้าวให้ลูกทำในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม รองลงมาคือ ให้ความรักด้วยการพูดจาอย่างเป็นกันเอง ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันกับลูก ให้ความรักด้วยการให้อภัย เมื่อลูกทำผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและน้อยที่สุด คือ ให้ความรักด้วยการ โอบกอดหรือสัมผัสกับลูกอย่างสม่ำเสมอและ ให้ความรักด้วยการกล่าวคำชมเชย ชื่นชม ด้วยท่าทีที่ยิ้มแย้ม เมื่อลูกทำในสิ่งที่ถูกต้องตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการดู

ข้อที่	ด้านการดู	\bar{X}	SD	แปลผล
1	ดูแลรักษา เมื่อลูกเจ็บป่วยเพื่อให้หายป่วยโดยเร็ว	4.67	0.63	มากที่สุด
2	สนับสนุนให้ลูกได้เรียนรู้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เมื่อมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	4.59	0.64	มากที่สุด
3	ให้คำตักเตือน เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.65	0.60	มากที่สุด
4	ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ เมื่อลูกมีพัฒนาการการเรียนรู้ ช้ากว่าเกณฑ์ปกติในเรื่องการศึกษา และเรื่องอื่น ๆ	4.32	0.77	มาก
5	พร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือเมื่อลูกได้รับความเดือดร้อน หรือมีปัญหา	4.49	0.76	มาก
รวม		4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านการดูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ดูแลรักษา เมื่อลูกเจ็บป่วยเพื่อให้หายป่วยโดยเร็วรองลงมา คือ ให้คำตักเตือน เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสนับสนุนให้ลูกได้เรียนรู้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นพร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือเมื่อลูกได้รับความเดือดร้อนหรือมีปัญหาและน้อยที่สุด คือ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ เมื่อลูกมีพัฒนาการการเรียนรู้ ช้ากว่าเกณฑ์ปกติในเรื่องการศึกษาและเรื่องอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา

ข้อที่	ด้านมุทิตา	\bar{X}	SD	แปลผล
1	มอบของขวัญให้เมื่อลูกประสบความสำเร็จในด้านการเรียน/การกีฬา/การดนตรี	3.92	1.08	มาก
2	กล่าวชื่นชมลูกเสมอเมื่อลูกได้รับการยกย่องจากสังคม	4.18	0.86	มาก
3	รู้สึกสบายใจที่ลูกมีความสุขภาพแข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	4.57	0.68	มากที่สุด
4	รู้สึกภูมิใจ เมื่อลูกสามารถพัฒนาตัวเองทั้งในเรื่องการศึกษา และ เรื่องส่วนตัว และสามารถเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคม	4.55	0.68	มากที่สุด
5	รู้สึกยินดีและปราบปลื้มใจเมื่อลูกสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	4.62	0.63	มากที่สุด
รวม		4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รู้สึกยินดีและปราบปลื้มใจเมื่อลูกสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น รองลงมา คือ รู้สึกสบายใจที่ลูกมีความสุขภาพแข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจรู้สึกภูมิใจ เมื่อลูกสามารถพัฒนาตัวเองทั้งในเรื่องการศึกษา และเรื่องส่วนตัว และสามารถเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคมและน้อยที่สุด คือ มอบของขวัญให้เมื่อลูกประสบความสำเร็จในด้านการเรียน/การกีฬา/การดนตรีตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา

ข้อที่	ด้านอุเบกขา	\bar{X}	SD	แปลผล
1	ลงโทษลูกบ้างถ้าหากลูกทำความผิดจากเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว	3.99	1.00	มาก
2	มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินพฤติกรรมของลูก	4.17	0.89	มาก
3	ให้คำอธิบายเหตุผลเมื่อลูกทำความผิดเพื่อให้ลูกเข้าใจถึงความคิด และยอมรับในความผิดพลาดของตัวเอง	4.40	0.76	มาก
4	ไม่แสดงอคติหรือต่อต้านพฤติกรรมของลูก แต่พยายามเข้าใจสาเหตุและเหตุผลของการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ	4.10	0.95	มาก
5	ยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของลูกทั้งเรื่องการศึกษา สติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพท่าทางของลูกด้วยใจเป็นธรรม	4.36	0.87	มาก
	รวม	4.20	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านอุเบกขาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้คำอธิบายเหตุผลเมื่อลูกทำความผิดเพื่อให้ลูกเข้าใจถึงความคิด และยอมรับในความผิดพลาดของตัวเองรองลงมา คือ ยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของลูกทั้งเรื่องการศึกษา สติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพท่าทางของลูกด้วยใจเป็นธรรม มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินพฤติกรรมของลูก ไม่แสดงอคติ หรือต่อต้านพฤติกรรมของลูก แต่พยายามเข้าใจสาเหตุและเหตุผลของการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และน้อยที่สุด คือ ลงโทษลูกบ้างถ้าหากลูกทำความผิดจากเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หญิง	183	4.42	0.40	มาก
ชาย	167	4.32	0.60	มาก
รวม	350	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	T	ระดับนัยสำคัญ
หญิง	183	4.42	0.40	1.824	.035*
ชาย	167	4.32	0.60		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร รวมทั้ง 4 ด้าน จำแนก

ตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ($\bar{X}=4.42$) มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่าเพศชาย ($\bar{X}=4.32$)

ตารางที่ 4.13 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หญิง	183	4.46	0.53	มาก
ชาย	167	4.25	0.70	มาก
รวม	350	4.36	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านเมตตา จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.14 แสดง การเปรียบเทียบระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	ระดับนัยสำคัญ
หญิง	183	4.46	0.53	3.175*	.001
ชาย	167	4.25	0.70		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านเมตตา จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ($\bar{X}=4.46$) มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่าเพศชาย ($\bar{X}=4.25$)

ตารางที่ 4.15 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หญิง	183	4.60	0.40	มากที่สุด
ชาย	167	4.49	0.59	มาก
รวม	350	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านกรุณา จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	ระดับนัยสำคัญ
หญิง	187	4.60	0.40	1.968*	.025
ชาย	163	4.49	0.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ($\bar{X} = 4.60$) มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 4.49$)

ตารางที่ 4.17 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมูทิตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หญิง	183	4.41	0.49	มาก
ชาย	167	4.32	0.66	มาก
รวม	350	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านมูทิตา จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมูทิตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	ระดับนัยสำคัญ
หญิง	183	4.41	0.49	1.463	0.07
ชาย	167	4.32	0.66		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านมูทิตา ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.19 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หญิง	183	4.41	0.49	มาก
ชาย	167	4.32	0.66	มาก
รวม	350	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศชาย

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
หญิง	183	4.19	0.59	0.150	0.44
ชาย	167	4.21	0.72		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.21 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 40 ปี	46	4.33	0.42	มาก
41 - 50 ปี	228	4.36	0.53	มาก
51 ปี หรือสูงกว่า	76	4.42	0.49	มาก
รวม	350	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า และทุกกลุ่มอายุมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุพบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่ามีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี และอายุ 20- 40 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.309	2	0.155	0.595	0.55
ภายในกลุ่ม	90.138	347	0.260		
รวม	90.447	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.23 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตาจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 40 ปี	46	4.29	0.57	มาก
41 - 50 ปี	228	4.35	0.64	มาก
51 ปี หรือสูงกว่า	76	4.44	0.61	มาก
รวม	350	4.36	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านเมตตา จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า และทุกกลุ่มอายุมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่ามีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี และอายุ 20- 40 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.770	2	0.385	0.979	0.377
ภายในกลุ่ม	136.467	347	0.393		
รวม	137.234	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านเมตตา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.25 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการ บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณาจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 40 ปี	46	4.54	0.37	มากที่สุด
41 - 50 ปี	228	4.52	0.54	มากที่สุด
51 ปี หรือสูงกว่า	76	4.63	0.46	มากที่สุด
รวม	350	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านกรุณา จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า และทุกกลุ่มอายุมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามอายุพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่ามี จำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ อายุ 20- 40 ปี และอายุ 41-50 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.676	2	0.338	1.316	0.270
ภายในกลุ่ม	89.107	347	0.257		
รวม	89.782	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุที่แตกต่างกัน บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านกรุณา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.27 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการ
การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับ
มัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตาจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 - 40 ปี	46	4.40	0.52	มาก
41 - 50 ปี	228	4.35	0.59	มาก
51 ปี หรือสูงกว่า	76	4.40	0.59	มาก
รวม	350	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านมุทิตา จำแนกตามอายุ
พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า และทุกกลุ่มอายุมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม
ในการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า
และอายุ 20-40 ปี มีจำนวนมากที่สุดเท่ากัน รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยง
ดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.186	2	0.093	0.272	0.762
ภายในกลุ่ม	118.549	347	0.342		
รวม	118.746	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านมุทิตา
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.29 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขาจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20 – 40 ปี	46	4.11	0.58	มาก
41 - 50 ปี	228	4.21	0.67	มาก
51 ปี หรือสูงกว่า	76	4.23	0.66	มาก
รวม	350	4.20	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขา จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่า และทุกกลุ่มอายุมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่ามีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี และอายุ 20- 40 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบแสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	000.443	2	0.222	0.517	0.597
ภายในกลุ่ม	148.634	348	0.428		
รวม	149.077	350			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.31 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.51	มาก
แยกกันอยู่	7	4.31	0.62	มาก
รวม	350			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรสอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกันมีจำนวนมากที่สุด

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.51	0.239	0.41
แยกกันอยู่	7	4.31	0.62		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.33 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตาจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.62	มาก
แยกกันอยู่	7	4.14	0.98	มาก
รวม	350			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตาจำแนกตามสถานภาพการสมรสอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกันมีจำนวนมากที่สุด

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านเมตตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.62	0.605	0.28
แยกกันอยู่	7	4.14	0.98		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านเมตตาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.35 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.55	0.50	มากที่สุด
แยกกันอยู่	7	4.46	0.65	มาก
รวม	350			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรด้านกรุณาจำแนกตามสถานภาพการสมรสพบว่าผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกันมีจำนวนมากที่สุด โดยผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกัน ($\bar{X}=4.55$) และแยกกันอยู่ ($\bar{X}=4.46$)

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.55	0.50	0.358	0.37
แยกกันอยู่	7	4.46	0.65		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านกรุณาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.37 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.59	มาก
แยกกันอยู่	7	4.40	0.43	มาก
รวม	350			

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพการสมรสอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกันมีจำนวนมาก ($\bar{X} = 4.40$) และอาศัยอยู่ด้วยกัน ($\bar{X} = 4.37$)

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	T	Sig. (2-tailed)
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.37	0.59	0.203	0.43
แยกกันอยู่	7	4.40	0.43		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านมุทิตาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.39 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการ บรูณาการ หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียน เซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาศัยอยู่ด้วยกัน	373	4.20	0.65	มาก
แยกกันอยู่	7	4.26	0.75	มาก
รวม	350			

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านอุเบกขาจำแนกตาม สถานภาพการสมรสอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ปกครองที่แยกกันอยู่มีจำนวนมากที่สุด

ตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู บุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อาศัยอยู่ด้วยกัน	343	4.20	0.65	0.193	0.43
แยกกันอยู่	7	4.26	0.75		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู บุตรในด้านอุเบกขาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.41 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา	11	4.51	0.37	มากที่สุด
อนุปริญญา	31	4.32	0.59	มาก
ปริญญาตรี	258	4.37	0.52	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	50	4.37	0.43	มาก
รวม	350	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับมัศึกษามีจำนวนมากที่สุดรองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี ระดับสูงกว่าปริญญาตรี และอนุปริญญาดำดับ

ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.31	3	0.10	0.39	0.76
ภายในกลุ่ม	90.15	346	0.26		
รวม	90.45	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.43 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา	11	4.65	0.45	มากที่สุด
อนุปริญญา	31	4.42	0.63	มาก
ปริญญาตรี	258	4.35	0.66	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	50	4.35	0.49	มาก
รวม	350	4.36	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตาจำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญา ($\bar{X} = 4.42$) ระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.35$) และสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.12	3	0.37	0.95	0.42
ภายในกลุ่ม	136.12	346	0.39		
รวม	137.24	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านเมตตาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.45 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการบูรณาการตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา	11	4.69	0.42	มากที่สุด
อนุปริญญา	31	4.52	0.58	มากที่สุด
ปริญญาตรี	258	4.54	0.51	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	50	4.53	0.47	มากที่สุด
รวม	350	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านกรูณาจำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.54$) สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.53$) และระดับอนุปริญญา ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านการบูรณาการตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.25	3	0.08	0.33	0.81
ภายในกลุ่ม	89.53	346	0.26		
รวม	89.78	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านกรูณาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.47 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา	11	4.35	0.60	มาก
อนุปริญญา	31	4.25	0.72	มาก
ปริญญาตรี	258	4.38	0.58	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	50	4.38	0.51	มาก
รวม	350	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตาจำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.35$) และอนุปริญญา ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	046	3	0.16	0.45	0.72
ภายในกลุ่ม	118.27	346	0.34		
รวม	118.73	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านมุทิตาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.49 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา	11	4.36	0.48	มาก
อนุปริญญา	31	4.08	0.75	มาก
ปริญญาตรี	258	4.21	0.67	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	50	4.20	0.56	มาก
รวม	350	4.20	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านอุเบกขาจำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดรองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และอนุปริญญาดำลำดับ

ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขาจำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.79	3	0.26	0.61	0.61
ภายในกลุ่ม	148.29	346	0.43		
รวม	119.08	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านอุเบกขาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.51 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	4.23	0.77	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน	70	4.27	0.41	มาก
ทั่วไป	183	4.37	0.53	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	72	4.52	0.40	มากที่สุด
พ่อบ้าน/แม่บ้าน				
รวม	350	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้านมีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.37$) พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.27$) และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.52 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.70	3	0.91	3.55	0.02*
ภายในกลุ่ม	87.74	346	0.25		
รวม	90.45	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.23$)	พนักงาน บริษัทเอกชน ทั่วไป ($\bar{X}=4.27$)	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{X}=4.37$)	พ่อบ้าน/ แม่บ้าน ($\bar{X}=4.52$)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.23$)	-	-0.0409	-0.1344	-0.2854
พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X}=4.27$)		-	-0.0935	-0.2445*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}=4.37$)			-	-0.1510
พ่อบ้าน/แม่บ้าน ($\bar{X}=4.52$)				-

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งพ่อบ้านแม่บ้านมีการนำหลักบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้สูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.52 และ 4.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.54 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตาคำแนะนำตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	4.31	0.83	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน	70	4.14	0.55	มาก
ทั่วไป	183	4.33	0.65	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	72	4.67	0.43	มากที่สุด
พ่อบ้าน/แม่บ้าน				
รวม	350	4.36	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.54 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตาคำแนะนำตามอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน มีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.33$) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.31$) และพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.55 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตาคำแนะนำตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	10.25	3	3.42	9.31	0.00*
ภายในกลุ่ม	126.99	347	0.37		
รวม	137.24	350			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครที่มีอาชีพที่แตกต่างกันบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตาคำแนะนำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.56

ตารางที่ 4.56 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหม
 วิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของเชฟเฟ้
 (Scheffé)

อาชีพ	พนักงาน บริษัทเอกชน ทั่วไป ($\bar{X}=4.14$)	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}= 4.31$)	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{X}= 4.33$)	พ่อบ้าน/ แม่บ้าน ($\bar{X}= 4.67$)
พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X}=4.14$)	-	0.1691	0.1916	0.5238*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}= 4.31$)		-	0.0224	0.3547
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}= 4.33$)			-	0.3322*
พ่อบ้าน/แม่บ้าน ($\bar{X}= 4.67$)				-

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน 2 คู่ ดังนี้ คือ คู่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งอาชีพพ่อบ้านแม่บ้านมีการนำหลักบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้สูงกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.67 และ 4.14 ตามลำดับ และคู่อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว กับอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งอาชีพพ่อบ้านแม่บ้านมีการนำหลักบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้สูงกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.67 และ 4.33 ตามลำดับ และคู่ที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งมีความแตกต่างกันเท่ากับ 0.5238

ตารางที่ 4.57 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการ
 หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียน
 เซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณาจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	4.36	0.79	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน ทั่วไป	70	4.51	0.44	มากที่สุด
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	183	4.53	0.52	มากที่สุด
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	72	4.67	0.39	มากที่สุด
รวม	350	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านกรุณาจำแนกตาม
 อาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน มีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ
 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.31$) พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.31$) และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.58 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดู
 บุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร ด้านกรุณา จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.025	3	0.675	2.661	0.05*
ภายในกลุ่ม	87.758	346	0.254		
รวม	89.782	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.58 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานครที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านกรุณา
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็น
 รายคู่ด้วยวิธีการของ Student-Newman-Keuls ดังตารางที่ 4.59

ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรูณาจำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ Student - Newman-Keuls

อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.36$)	พนักงาน บริษัทเอกชน ทั่วไป ($\bar{X}=4.51$)	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{X}=4.53$)	พ่อบ้าน/ แม่บ้าน ($\bar{X}=4.67$)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.36$)	-	0.1514	0.1733	0.3067*
พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X}=4.51$)		-	0.0219	0.1552
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}=4.53$)			-	0.1333
พ่อบ้าน/แม่บ้าน ($\bar{X}=4.67$)				-

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกรูณาจำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน 1 คู่ ดังนี้ คือ คู่อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งอาชีพพ่อบ้านแม่บ้านมีการนำหลักบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไปใช้สูงกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.67 และ 4.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.60 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตาจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	4.13	0.82	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน	70	4.29	0.54	มาก
ทั่วไป	183	4.38	0.59	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	72	4.50	0.48	มากที่สุด
พ่อบ้าน/แม่บ้าน				
รวม	350	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตาจำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้านมีจำนวนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.38$) พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.29$) และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.61 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.03	3	1.01	3.02	0.03*
ภายในกลุ่ม	115.70	346	0.33		
รวม	118.73	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Student-Newman-Keuls ดังตารางที่ 4.62

ตารางที่ 4.62 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ Student-Newman-Keuls

อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.13$)	พนักงาน บริษัทเอกชน ทั่วไป ($\bar{X}=4.29$)	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{X}=4.38$)	พ่อบ้าน/ แม่บ้าน ($\bar{X}=4.50$)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}=4.13$)	-	0.1663	0.2480	0.3692*
พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ($\bar{X}=4.29$)		-	0.0817	0.2029
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}=4.38$)			-	0.1213
พ่อบ้าน/แม่บ้าน ($\bar{X}=4.50$)				-

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน 1 คู่ คือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ซึ่งพ่อบ้านแม่บ้านมีการนำหลักบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ไปใช้สูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.50 และ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.63 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการบูรณาการหลัก
 พรหมวิหารธรรม ในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียน
 เซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอุเบกขาจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	4.13	0.89	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน ทั่วไป	70	4.14	0.52	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	183	4.22	0.67	มาก
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	72	4.24	0.65	มาก
รวม	350	4.20	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขาจำแนกตาม
 อาชีพอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ
 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.64 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร
 ของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 ด้านอุเบกขา จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	000.55	3	0.18	0.43	0.73
ภายในกลุ่ม	148.53	346	0.43		
รวม	149.08	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.64 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร ด้านอุเบกขา
 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่นำหลักการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตร

ผู้วิจัย ได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งเป็นตารางปัญหา และตารางแนวทางแก้ไขปัญหา ดังตาราง 4.65

ตารางที่ 4.65 ข้อเสนอเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	ปัญหา	แนวทางแก้ไข	จำนวน (คน)
1	ปัญหาเรื่องลูกมีโลกส่วนตัวของเขาเอง ไม่ต้องการให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงปัญหาของเขา เช่น ปัญหาการคบเพื่อนปัญหาของการคบเพื่อนต่างเพศ	ให้พยายามเข้าใจลูกซึ่งอยู่ในวัยที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ ให้คำปรึกษาในเรื่องทุกอย่างโดยไม่มีอคติ	10
2	ปัญหาเรื่องการใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย	ให้อธิบายให้ลูกเข้าใจถึงการใช้จ่ายอย่างประหยัด ใช้ในเรื่องที่ควรใช้ สอนให้ลูกมีวินัยในการออม	5
3	ปัญหาเรื่องการเรียนไม่ทันเพื่อนเรียนหนักเกินไป	ให้ลูกเข้าใจในเนื้อหาการให้เรียนตลอดจนปรึกษากับคุณครูถึงวิธีการที่ต้องร่วมมือกับทางโรงเรียน	3
4	ปัญหาเรื่องการแสดงความก้าวร้าวด้วยคำพูด กิริยามารยาทต่อผู้ใหญ่	ให้ความใกล้ชิด แนะนำ และตักเตือน แต่ต้องไม่คว่ำ หรือ ทำให้ลูกรู้สึกต่อต้าน	2
รวม			20

จากตารางที่ 4.65 พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดมีจำนวน 20 คน คิดเป็น 5.72 % จากการแจก

แบบสอบถามทั้งหมด (350 ฉบับ) โดยปัญหาที่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ลูกมีโลกส่วนตัวของเขาเอง ไม่ต้องการให้ผู้ปกครองรับรู้ ถึงปัญหาของเขา เช่น ปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาของการคบเพื่อนต่างเพศ จำนวน 10 คนคิดเป็น 50% ของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมด รองลงมา คือ ปัญหาเรื่องการใช้เงินฟุ่มเฟือย จำนวน 5 คนคิดเป็น 25% ปัญหาเรื่องการเรียนไม่ทันเพื่อนจำนวน 3 คน คิดเป็น 15% และน้อยสุด คือ ปัญหาเรื่องการแสดงความก้าวร้าวด้วยคำพูดกิริยามารยาทต่อผู้ใหญ่ จำนวน 2 คน คิดเป็น 10% ของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน และ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ปกครองทั้งสิ้น 2,644 คน ใช้การกำหนด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผู้วิจัยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรทั้งสิ้น 350 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งผู้ปกครองนักเรียนออกเป็น 6 ระดับชั้น คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และทำการคัดเลือกตัวอย่างผู้ปกครองของนักเรียน โดยการสุ่มจากนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนโดยวิธีอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ชั้นละ 2 ห้องเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนเพื่อคัดเลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นอย่างน้อย 350 คน ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 350 คน ผู้วิจัยติดตามและรับคืนแบบสอบถาม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับแจกแบบสอบถามผ่านทางนักเรียน โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 350 คน คิดเป็น 100%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด มีคำตอบให้เลือก โดยสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา

มูทิตา และอุเบกขา การสร้างแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แปลผลค่าเฉลี่ยตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน ใช้การทดสอบ t-test สำหรับจำแนกตามประเภทของพรหมวิหาร ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเซฟเฟ้ (Scheffé) และวิธี Student- Newman-Keuls ในการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามในการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิงจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 และเป็นเพศชาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 มีอายุ 20-40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 และมีอายุ 51 ปี หรือสูงกว่าจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 สถานภาพของผู้ปกครอง ที่อาศัยอยู่ด้วยกันจำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 และแยกกันอยู่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 73.70 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 ระดับอนุปริญญา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 และระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 ผู้ปกครองที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนทั่วไปจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10

5.1.2 ผลการศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกรุณา มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมาคือด้านมุทิตา ($\bar{X} = 4.37$) ด้านเมตตา ($\bar{X} = 4.36$) และด้านอุเบกขา ($\bar{X} = 4.20$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ที่แตกต่างกัน พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มี อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่มีเพศ และอาชีพที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านเมตตา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน แต่มีเพศ และอาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ด้านกรุณา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน แต่มีเพศ และอาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ด้านมุทิตา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน แต่อาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ด้านอุเบกขา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพที่ต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ส่วนมากจะให้ความสนใจและใส่ใจในการดูแลบุตรของตนเองเป็นอย่างดี โดยทุ่มเททั้งเวลา และความรู้จากตำราวิชาการ หรือจากญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว ตลอดจนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดูแลเอาใจเรื่องการศึกษาในด้านวิชาการ และในด้านความประพฤติของบุตรหลาน โดยทางโรงเรียนจะดูแลนักเรียนในช่วงเวลาที่นักเรียนอยู่ที่โรงเรียนอย่างใกล้ชิด คุณครูทุกคนจะช่วยกันดูแลนักเรียนทั้งด้านวิชาการ และความประพฤติ เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียลเป็นนักเรียนชายล้วน ดังนั้นคุณครูจะต้องดูแลเป็นพิเศษในเรื่องการคบเพื่อน การพนัน หรือปัญหายาเสพติด เช่นนักเรียนเริ่มสูบบุหรี่ ดื่มของมีเมา มีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง หรือเพื่อนต่างโรงเรียน ปัญหาของการไม่ใส่ใจในเรื่องการเรียน เนื่องจากเริ่มมีเพื่อนผู้หญิง คุณครูจะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอถึงความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นนี้ และผู้ปกครองก็จะทำหน้าที่เช่นเดียวกับคุณครูในช่วงที่บุตรของตนอยู่ที่บ้าน เมื่อบุตรของคนหรือลูกศิษย์ของคุณครูมีปัญหาเกิดขึ้น คุณครูและผู้ปกครองจะต้องพยายามใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยวิธีการที่ใช้กับบุตรแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของเด็กเช่น สภาพความเป็นอยู่ของเด็ก วิธีการใช้ชีวิตประจำวันของเด็ก ตลอดจนนิสัยของเด็ก ต้องเข้าใจปัญหาของเด็กอย่างดีและถูกต้อง การแก้ปัญหาที่ควรให้เด็กมีความเชื่อมั่นว่าทั้งผู้ปกครองและคุณครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับการผลการวิจัย ของวันเพ็ญ นามกร ที่ได้ศึกษาวิจัยเชิงวิเคราะห์ การสอนแบบบูรณาการแนวพุทธ และสรุปความหมายของบูรณาการไว้ว่า เป็นการนำศาสตร์การสอนหลาย ๆ สาขาที่มีความสัมพันธ์กันมาผสมผสานและเชื่อมโยงสัมพันธ์ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้ที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตรและวิธีการสอนเทคนิคการสอน ตลอดจนแนวคิดของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการบูรณาการพรหมวิหารธรรม พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกรุณา ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนมีกรุณาจิต ต่อบุตรของตนอยู่แล้ว และพร้อมที่จะช่วยเหลือบุตร

ถึงแม้ว่าจะมีอันตว เขยย่องโตยย่องหนึ่งก็ตาม เช่น เมื่อบุตรเจ็บป่วย ผู้ปกครองย่อมเกิดการห่วงใย ในจิตใจ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้บุตรหายจากเจ็บไข้ ไม่ว่าจะเสียเงินทองมากเท่าใด ผู้ปกครองยอมเสียทุกอย่าง ถ้าทำได้ผู้ปกครองยินดีที่จะเจ็บป่วยแทนบุตรได้ ดังพระราชนิพนธ์แปล เป็นกลอนบทละคร ในละครเวนิสวานิช แปลโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า “อันความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่ หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่ แคนดิน เป็นความดีสองชั้นพลันปลื้มใจ ทั้งผู้ให้และผู้รับสมถวิล”

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอุเบกขา ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในสังคมไทยนั้นการเลี้ยงดูบุตรจะทำได้โดยดีเยี่ยมในด้าน เมตตา กรุณา มุทิตา เพราะทั้งสามด้านนี้เป็นด้านของความรู้สึก ผู้ปกครองย่อมต้องรู้สึกดี รัก และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุตรด้วยความเต็มใจ แต่ในด้านอุเบกขาเป็นด้านทางความรู้และปัญญาในการเลี้ยงดูบุตร ผู้ปกครองควรต้องยอมรับความจริงว่าบุตรทุกคนต้องมีชีวิตของตัวเองตามกฎของธรรมชาติ รวมถึงกฎแห่งกรรม การนำปัญญาและความรู้มาสร้างความสมดุลในการเลี้ยงดูบุตร อาจหมายถึงการวางเฉย ไม่ทำให้ แต่คอยดูอยู่ใกล้ ๆ และชี้แนะเมื่อบุตรทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งการทำเช่นนี้จะเป็นการให้โอกาสบุตรได้พัฒนาตัวเองด้วยซึ่งสอดคล้องกับคำจำกัดความของ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า พรหมวิหาร คือ ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐ บริสุทธิ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจ และกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมั่นจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ และยังสอดคล้องกับบทความของท่านในเรื่อง พัฒนาอย่างมีคุณภาพให้โตเต็มคน ในหนังสือ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคนตามแนวธรรมชาติที่กล่าวถึง อุเบกขาที่ใช้ปฏิบัติกับบุตรว่า ลูกจะต้องฝึกหัดรับผิดชอบทำอะไร ๆ ให้เป็นด้วยตนเอง ตามหลักที่ว่าเมื่อลูกเติบโตแล้วเขาก็จะเป็นสมาชิกของสังคม เมื่อเขาอยู่ใน โลกมนุษย์นั้น เขาไม่ได้อยู่กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่างเดียวแต่เขาอยู่กับความเป็นจริงของโลกและชีวิตด้วย โลกและชีวิตนั้นเป็นไปตามความเป็นจริงแห่งกฎธรรมชาติ คือสิ่งทั้งหลายเป็นไปตามปัจจัยของมัน

5.2.2 บรูณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกันมีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรในด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ที่แตกต่างกัน พบว่า

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้

อธิบายได้ว่า โดยธรรมชาติของมนุษย์ เพศหญิงจะมีความอ่อนโยน และมีความละเอียดอ่อนในการดูแลบุตรได้มากกว่าเพศชาย และเมื่อแยกวิเคราะห์ที่เป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านเมตตาและด้านกรุณา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่าเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อน ช่วงสังเกต มีความใส่ใจ ทุ่มเวลาให้กับบุตรได้มากกว่าเพศชาย แต่มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้านมุทิตา และด้านอุเบกขาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่าไม่ว่าผู้ปกครองจะเป็นหญิงหรือชาย ก็มีความยินดี เมื่อบุตรประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียน การงาน ชีวิตครอบครัว และพร้อมที่จะใช้ปัญญา ใช้เหตุผล เพื่อให้บุตรได้มีการพัฒนาตัวเองขึ้นไป

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีอายุต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน ทั้งด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ก็ไม่แตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีอายุเท่าใดผู้ปกครองก็มีหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน กล่าวคือมี เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาในการเลี้ยงดูบุตรทั้งสิ้น

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีสถานภาพการสมรส ที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้านทั้งด้าน เมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ก็ไม่แตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายว่า ผู้ปกครองไม่ว่าจะมีสถานภาพของการสมรสเป็นเช่นใด คือ ยังอาศัยอยู่ด้วยกัน หรือแยกกันอยู่ หรือเป็นหม้าย ก็มีความเมตตา กรุณา มุทิตา และมีอุเบกขาในการเลี้ยงดูบุตรเหมือนกันทั้งสิ้น

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้านทั้งด้าน เมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา ก็ไม่แตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีการศึกษาน้อยหรือมากนั้น ไม่เป็นอุปสรรคในการให้ความรัก ความเมตตา ความกรุณาต่อบุตรอันเป็นที่รักทั้งสิ้น

5) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียลที่มีอาชีพ ต่างกัน มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองมีผลต่อการเลี้ยงดูบุตร เนื่องจากอาชีพแต่ละอาชีพมีความแตกต่างกัน เช่น ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายอาจจะไม่มีเวลามากเท่ากับผู้ปกครองที่รับราชการประจำเพราะมีเวลาทำงานที่แน่นอน และเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า เมื่อผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เวลา หรือการใจใส่ การอบรมที่มีต่อบุตรอาจแตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีเวลาให้กับลูกน้อย จะทำให้เห็นพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของบุตรได้น้อยกว่าผู้ปกครองที่มีเวลาในการเลี้ยงดูได้อย่างเต็มที่ บุตรของผู้ปกครองที่มีเวลาน้อยนั้น ส่วนใหญ่จะใช้เวลาของเขาไปกับเพื่อนหรือใช้ไปกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น หมาเวลาไปกับการคุยกับเพื่อนในอินเทอร์เน็ต การเล่นเกมส์ ฯลฯ ซึ่งนับว่าเป็นช่วงเวลาที่ไม่ดีต่อการก้าวเข้าสู่อบายมุขต่าง ๆ แต่ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มีหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรทั้งด้านอุเบกขาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองนั้น ไม่ว่าจะมีความอาชีพใด ผู้ปกครองทั้งหมดก็มีความยุติธรรม เลี้ยงบุตรอย่างมีเหตุมีผลทั้งสิ้น

5.2.3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร พบว่า

ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดมีจำนวน 20 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน คิดเป็น 5.72 % จากการแจกแบบสอบถามทั้งหมด โดยปัญหาที่ผู้ปกครองให้ในแบบสอบถามมากที่สุด คือ ลูกมีโลกส่วนตัวของตัวเอง ไม่ต้องการให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงปัญหาของเขา เช่น ปัญหาของการคบเพื่อนต่างเพศคิดเป็น 50% ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดได้ให้ข้อคิดเห็นในปัญหาดังกล่าวว่า ผู้ปกครองต้องพยายามเข้าใจบุตรซึ่งพวกเขากำลังอยู่ในวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษและสามารถให้คำปรึกษาในปัญหาทุกเรื่องของบุตร โดยไม่มีอคติ ตลอดจนให้ความสนใจ ใจกล้าซื่อ และดักเตือนแต่ต้องไม่คว่ำ หรือทำให้ลูกรู้สึกต่อต้าน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

การศึกษาคำรณนุการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น การดูแลเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองดังกล่าวจึงนับได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมแล้วส่วนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกรรณา อยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนดังกล่าวได้มีความปรารถนาดีและมีความต้องการที่จะแก้ปัญหาให้กับบุตร โดยอาจเป็นปัญหาทั้งในด้านความคิด การเรียน หรือแม้แต่เรื่องส่วนตัวที่เป็นเรื่องเฉพาะสำหรับวัยรุ่น เหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในที่นี้ว่าหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษา อาทิเช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือโรงเรียน วัด ควรได้มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ได้นำหลักพรหมวิหารธรรมที่ว่าด้วยกรรณาไปประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู ตลอดถึงข้ออื่น ๆ ในพรหมวิหารธรรมก็ควรได้รับการนำไปปลูกฝังด้วย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอุเบกขาอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนดังกล่าวยังไม่มีการพัฒนาเรื่องการขอมในบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องเกิดขึ้นกับบุตร โดยการเกิดขึ้นของเหตุการณ์นั้น ๆ อาจเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมหรือกำหนดบังคับเหตุ นั้น ๆ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในที่นี้ว่าหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษา อาทิเช่น มหาวิทยาลัย โรงเรียน วัด ควรได้มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ได้นำหลักพรหมวิหารธรรมที่ว่าด้วยอุเบกขาไปศึกษาและพิจารณาประกอบใช้ในการพัฒนาตนเอง เพื่อจักได้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวข้างต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับอื่น ๆ หรือ นักเรียนในเขตอื่น ๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่างหรือความสอดคล้องกัน เช่น หัวข้อเรื่อง ดังนี้

1.1. การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2 การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับ
อนุบาล โรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

1.3 การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน
ระดับอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีช่างกลปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

2) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยครั้งต่อไปควร
ศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบยืนยันผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เช่น
การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ข้อมูลปฐมภูมิ

มหามกุฏราชวิทยาลัย, มูลนิธิ. พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับครบรอบ 200 ปี แห่งราชวงศ์จักรี
กรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช 2525 เล่มที่ 12, 16, 25, 45. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525.

ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว, 2544.

กาญจนา คุณารัตน์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2540.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543.

_____ .ครองเรือน- ครองรัก จักเด็ดแท้อย่างครองธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
พิมพ์สวย จำกัด, 2545.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). ความสุขของครอบครัวคือสันติสุขของสังคม. กรุงเทพมหานคร :
ธรรมสภาและสถาบันสื่อธรรม, 2547.

_____ .จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคนตามแนวธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก
จำกัด, 2539.

พระเทพเวที. เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

พระเทพคิลิก (ระเบบ จิตฺตมาโล). พรหมวิหารธรรม เรือนใจของผู้ไม่สุข. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา
สถาบันสื่อธรรม.

พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์, ดร. และ ธ.ธรรมรักษ์. สอนลูกให้เป็นยอดคนตามแนวทางของพระพุทธองค์.
เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์แฮปปี้บุ๊ก, 2551.

วิลเลียม เชกสเปียร์, เวนิสวานิช (The Merchant of Venice) แปลโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็นกลอนบทละครในปี พ.ศ. 2459.

วิทยาการ เชิงฤๅล. จิตวิทยาวัยรู่๑น : ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาเต้กยภาพด้๑นบว๑. กรุงเทพมหานคร : สายธาร, 2552

ทิตนา เขมมณี. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเต้กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

หลวงเทพครุณานุศิษย์ (ทวี ธรรมรัช ๒.9). ธาตุปรกั๑ปกา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2534.

ศรีเรื้อน แก้วกั๑วาน, รองศาสตราจารย์ ดร. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกขั๑วัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

ศิริพั๑ร์ เจษฎาวิโรจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท นู๑ค พอยท์ จำกัด, 2545.

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. “พระพุทธเจ้าสอนอะไร”. พรหมวิหาร 4. 10 กรกฎาคม 2548, 1 กุมภาพันธ์ 2549.

อรทัย มูลคำ และคณะ. Child Centered: Storyline Method : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ที.พี., 2543.

2) บทความในวารสาร

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุนธ์. “การอบรมเต้๑งดูเต้๑ก”. วารสารสาธา๑รณสุขและการ พัฒนา 2550. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม- เมษายน 2550) : 106.

3) บทความจากเว็บไซต์ (Web Site)

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล, “ประวัติโรงเรียนเซนต์คาเบรียล”, 25 กรกฎาคม 2552,
<<http://www.sg.ac.th>> (25 July 2009)

4) วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย

เกษร จั๑มป็น. “การอบรมเต้๑งดูที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 จังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบั๑เจ๑ิต. บั๑ฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ โลก, 2532.

- งามตา วนินทานนท์. “ลักษณะทางพระพุทธศาสนาและพฤติกรรมของบิคารมารคาที่เกี่ยวข้องกับการ
อบรมเลี้ยงดูบุตร”. รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 50. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- เฉลิมศรี คังสกุลธรรม. “การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. “ปัจจัยทางจิตวิทยาในวัยที่เกี่ยวข้องกับ
การอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย”. รายงานการวิจัยฉบับ. ฉบับที่ 32. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- บุญญาภา แจ่งสี. “การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการผูกพันใกล้ชิด การ
เห็นคุณค่าในตนเอง และการยอมรับตนเองของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและไม่เสี่ยง
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์. “การอบรมเลี้ยงดูของบิคารมารคากับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการ
สมรสของวัยรุ่น”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- พระครูสุนทรพิพัฒน์ โภคผล (ประจวบ อาทโร). “การบริหารครอบครัวตามหลักทศ 6”. วิทยานิพนธ์
ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- พระมหาสุวรณ นาคสุวรรณ โฉ (ถ้ำราย). “การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์
ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- พระมหามณเฑียร ปรีสุตคุตโม, ดร. “การประยุกต์ใช้หลักปัจเจกนิยมในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวของ
ประชาชน แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2551”. รายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- พระมานิต เตชวโร (อุคนอก). “พรหมวิหาร 4 กับนักปกครอง”. วิทยานิพนธ์ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- มานิดา สุขสำราญ. “การศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการนำหลักพุทธธรรมมาปฏิบัติภายในครอบครัว”.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
2548.

- วงษ์เดือน สายสุวรรณ. “ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา และ พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา”. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- วันเพ็ญ นามกร. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การสอนแบบบูรณาการแนวพุทธ”. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- อารีรัตน์ กล้ายเอี่ยม. “ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของพ่อตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย, 2551.
- อุบลรัตน์ นานาผล. “บทบาทของพ่อแม่ในการหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- อมรรัตน์ ศูนย์กลาง. “การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับครูประถมศึกษา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

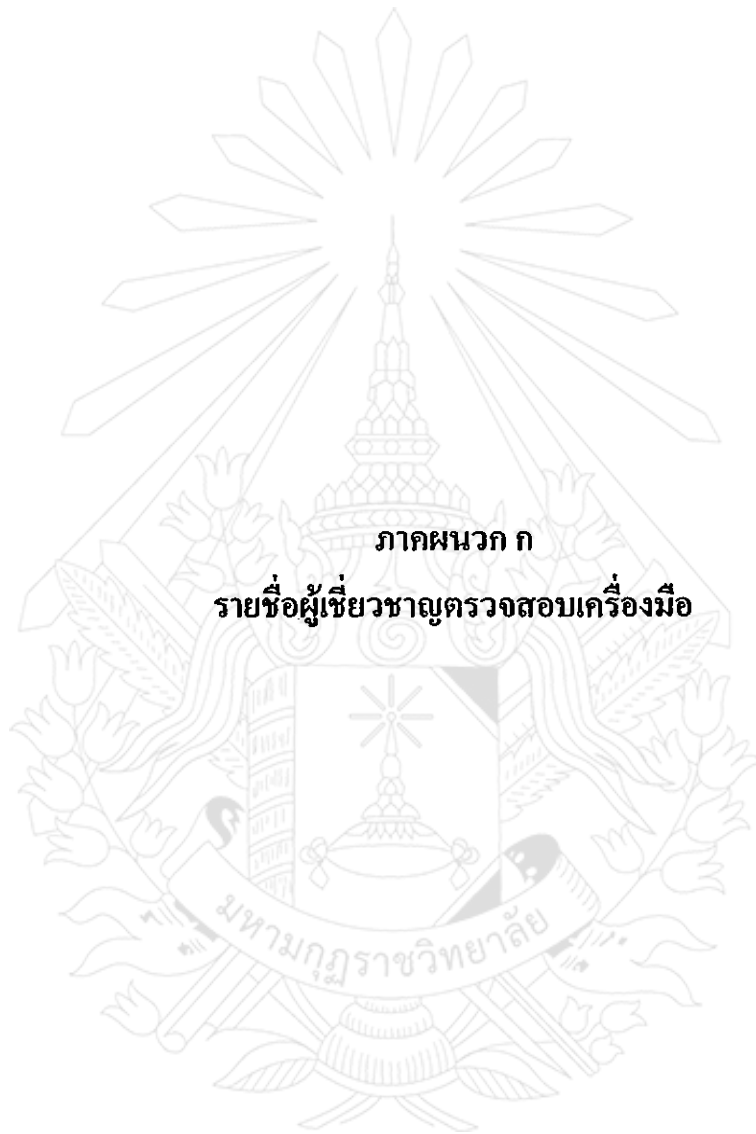
2. ภาษาอังกฤษ

1) Books

- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Mcgraw-Hill Book Company, 1973.
- Shoemaker, Behy Jean Eklund. Integrative Education A Curriculum For The Twenty-First Century. OSSC bulletin Series. Eugenc. Oregon : Oregon school Study Council 1989.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

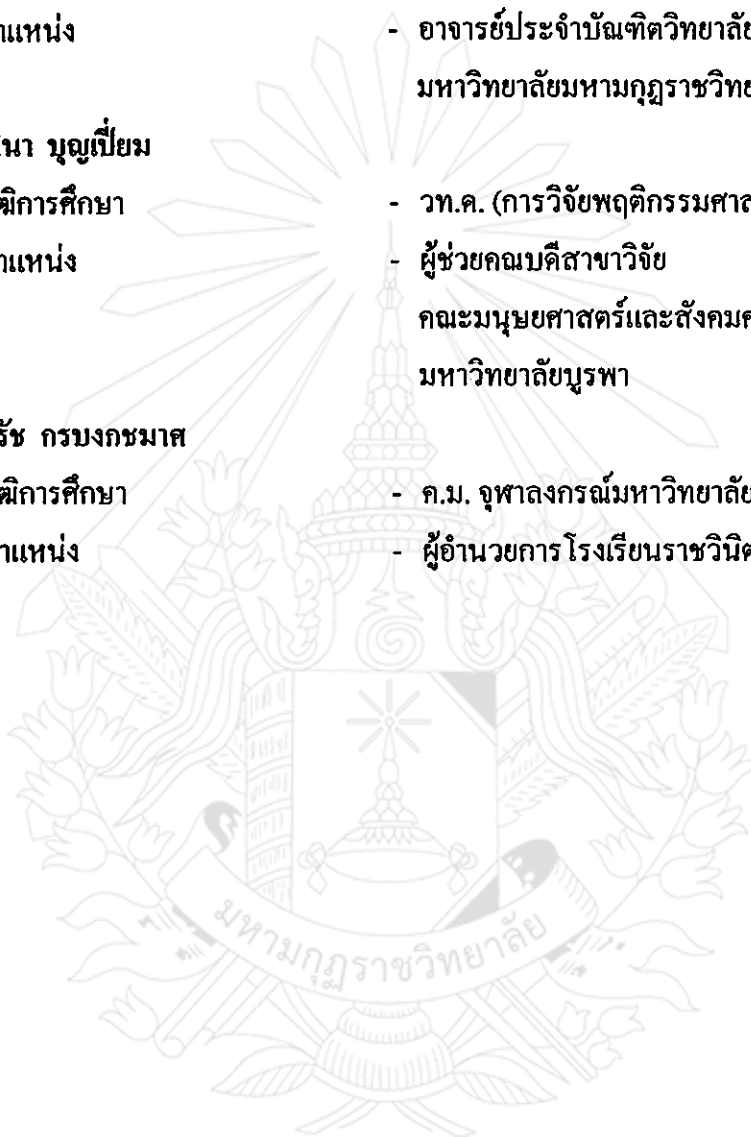
วุฒิการศึกษา	- Ph.D. (Buddhist Studies), University of Delhi
ตำแหน่ง	- อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร.ศักดิ์นา บุญเปี่ยม

วุฒิการศึกษา	- วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
ตำแหน่ง	- ผู้ช่วยคณบดีสาขาวิจัย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

3. นายไพรัช กรบงกขมาศ

วุฒิการศึกษา	- ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	- ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตมัธยม

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒-๔๘๒-๔๕๐๑

ที่ ศธ ๖๐๐๒ / ว ๖๘๔ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.สุวิญ รักศักดิ์

ด้วย นางเยาวเรศ แสงเดิศจิตปชัย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระมหามงคลวินทร์ ปุริสุตโตโม, คร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และมี ดร.คณพร เผือกกง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าวได้ สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง ตามเอกสารที่แนบมาด้วยนี้แล้ว

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๖๐๐๒ / ว ๖๘๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ วัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ กทม. ๑๐๒๐๐
โทร. (๐๒) ๒๕๑-๖๔๒๗, ๒๕๒-๘๓๐๒-๓, ๒๕๒-๘๑๐๕,
๒๕๒-๘๑๐๘, ๒๕๒-๑๗๑๕ โทรสาร: (๐๒) ๒๕๑-๐๒๕๔

๒๐ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร คร.ศักคินา บุญเปี่ยม ผู้ช่วยคณบดีสาขาวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลปชัย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติให้ทำ สภานิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระมหามหณวินทร์ ปรีตุตตโม, คร. เป็น อาจารย์ที่ปรึกษาสภานิพนธ์ และมี คร.คณพร เผือกคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสภานิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อ บัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาสภานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าว ได้ สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาทูลทราบ และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตำแหน่งงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๕๘ หมู่ที่ ๑ ถ.สาธิตา-นครชัยศรี ต.สาธิตา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๖๐

โทร. ๐-๒๕๘๒-๔๕๐๑ โทรสาร : ๐-๒๕๘๒-๔๕๐๔

นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลปชัย โทร. ๐๘-๑๙๔๒-๑๔๒๓

ที่ ศร ๖๐๐๒/ว ๖๘๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ วัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ กทม. ๑๐๒๐๐
โทร. (๐๒) ๒๘๑-๖๔๒๗, ๒๘๒-๘๓๐๒-๓, ๒๘๒-๘๑๐๕,
๒๘๒-๘๑๐๙, ๒๘๒-๑๗๑๕ โทรสาร: (๐๒) ๒๘๑-๐๒๙๔

๒๐ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิต มัชฌม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเยาวรงค์ แสงเดิศจิตปชัย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และมี คร.คตพร เชือกคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าวได้ สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรามาเพื่อทราบ และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยจารย์)

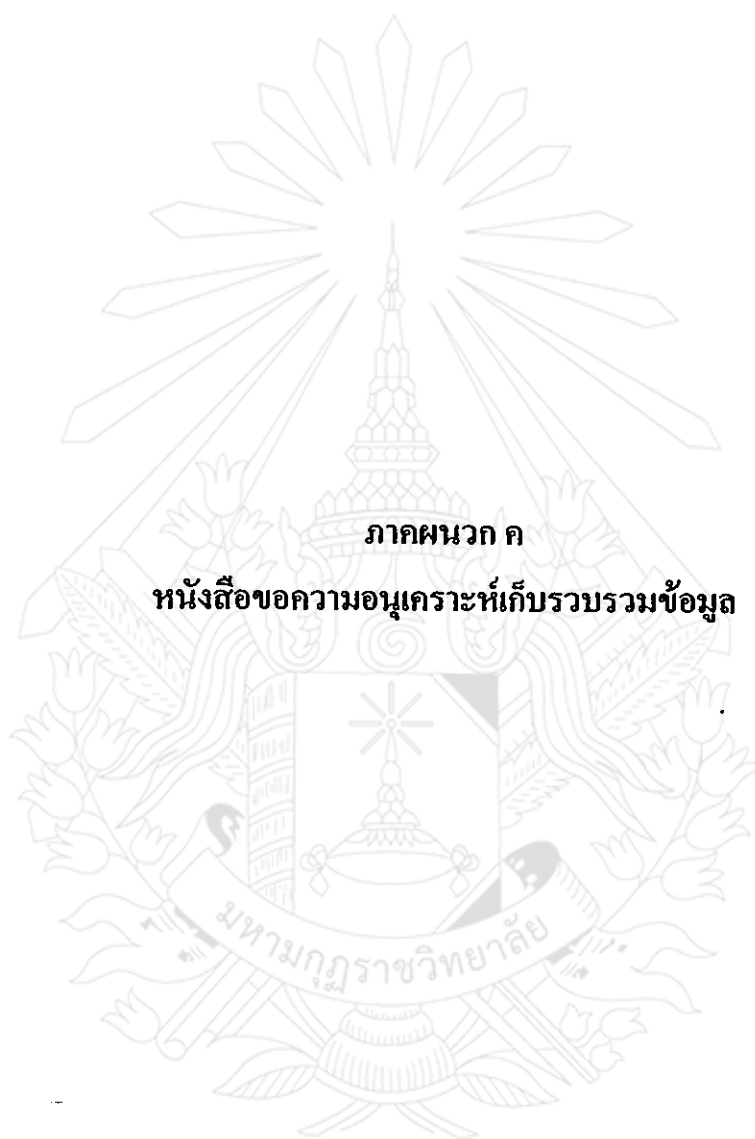
รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.สาธิตานครชัยศรี ต.สาธิตา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๙๓๑๙๐

โทร. ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๑ โทรสาร: ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๔

นางเยาวรงค์ แสงเดิศจิตปชัย โทร. ๐๙-๑๘๔๒-๑๔๒๒

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๐๒ / ๘๖๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ วัดบวรนิเวศวิหาร ถ.พระสุเมรุ กทม. ๑๐๒๐๐
โทร. (๐๒) ๒๘๑-๖๔๒๗, ๒๘๒-๘๓๐๒-๓, ๒๘๒-๘๑๐๕,
๒๘๒-๘๑๐๙, ๒๘๒-๑๗๑๕ โทรสาร: (๐๒) ๒๘๑-๐๒๙๔

๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการ Try Out

เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิต มัชฌม

ด้วย นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตคูคต กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และมี ดร.คณพร เผือกคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาท่านนี้ดำเนินการเก็บข้อมูล Try Out ในการทำสารนิพนธ์ตามความประสงค์

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและหวังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลาขาวนครราชสีมา ศาลาขาว อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๑ โทรสาร : ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๔

นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย โทร. ๐๘-๑๘๔๒-๑๔๒๓

ที่ ศษ ๖๐๐๒ / ๘๗๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ถนนศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๕๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๕๔-๖๐๖๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เจริญพร กราดา คร.อนุศักดิ์ นิธิภัทรภรณ์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ด้วย นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระมหามณเฑียร ปุริสุตโตโม, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และมี ดร.คณพร เผือกคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อ บัณฑิตวิทยาลัย มีความประสงค์ขอแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓๕๕ ชุด เพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จึงเจริญพรมมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาผู้นี้ได้เข้าแจกแบบสอบถามดังกล่าว ตามแต่จะเห็นสมควร

จึงเจริญพรมมาเพื่อทราบ และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

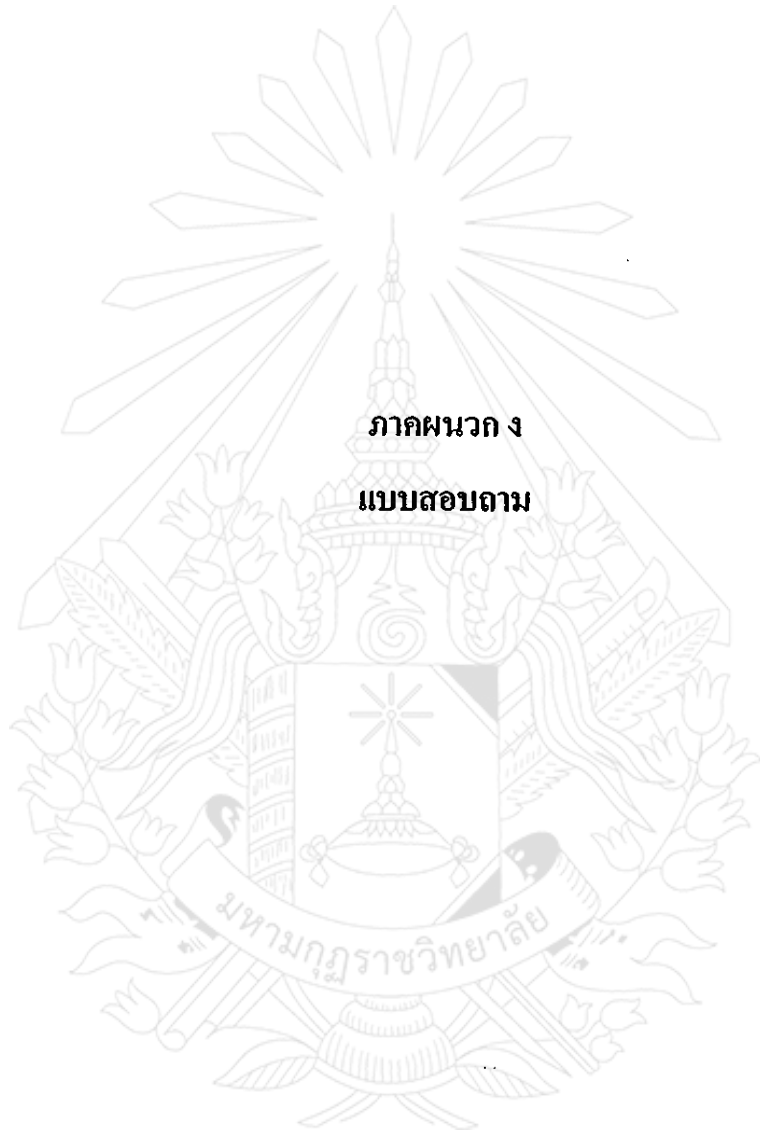
รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถนนศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๑ โทรสาร : ๐-๒๔๘๒-๔๕๐๔

นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ โทร. ๐๘-๑๘๔๒-๑๔๒๓

ภาคผนวก ง

แบบสอบตาม

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการสำรวจเรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ทั้งนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักศูตรศาสนาสาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อมูลที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด และเป็นข้อมูลที่ เป็นความจริง โดยข้อมูลที่ ได้จะถูกปิดเป็นความลับ

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------

2. อายุ

☐ 1. 20 – 30 ปี	☐ 2. 31 – 40 ปี
☐ 3. 41 – 50 ปี	☐ 4. 51 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

☐ 1. อาศัยอยู่ด้วยกัน	☐ 2. แยกกันอยู่
☐ 3. หย่าร้าง	☐ 4. เป็นหม้าย

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. มัธยมศึกษา	☐ 2. อนุปริญญา
☐ 3. ปริญญาตรี	☐ 4. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

☐ 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป
☐ 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	☐ 4. พ่อบ้าน/แม่บ้าน

ตอนที่ 2 บรรณาการหลักพรหมวิหารในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงระดับบรรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดและเป็นจริงทุกข้อ

ข้อคำถาม	ระดับบรรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเมตตา					
1. ให้ความรักด้วยการโอบกอดหรือสัมผัสกับลูกอย่างสม่ำเสมอ					
2. ให้ความรักด้วยการอยู่เป็นเพื่อนกับลูก พร้อมทั้งซักชวน โน้มน้าวให้ลูกทำในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม					
3. ให้ความรักด้วยการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันกับลูก					
4. ให้ความรักด้วยการกล่าวคำชมเชย ชื่นชม ด้วยทำที่ที่ยิ้มแย้ม เมื่อลูกทำในสิ่งที่ถูกต้อง					
5. ให้ความรักด้วยการให้อภัยเมื่อลูกทำผิดพลาดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					

ข้อคำถาม	ระดับบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านกรุณา</u>					
6. ดูแลรักษา เมื่อลูกเจ็บป่วย เพื่อให้หายป่วยโดยเร็ว					
7. สนับสนุนให้ลูกได้เรียนรู้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					
8. ให้คำตักเตือน เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
9. ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ เมื่อลูกมีพัฒนาการการเรียนรู้ ช้ากว่าเกณฑ์ปกติในเรื่องการศึกษา และเรื่องอื่นๆ					
10. เข้าไปช่วยเหลือเมื่อลูกได้รับความเดือดร้อน หรือมีปัญหา					

ข้อคำถาม	ระดับบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านมฤติตา					
11. มอบของขวัญให้เมื่อลูกประสบความสำเร็จในด้านการเรียน/การศึกษา/การคนตรี					
12. กล่าวชื่นชมลูกเสมอเมื่อลูกได้รับการยกย่องจากสังคม					
13. รู้สึกสบายใจที่ลูกมีสุขภาพแข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ					
14. รู้สึกภูมิใจ เมื่อลูกสามารถพัฒนาตัวเองทั้งในเรื่องการศึกษา และ เรื่องส่วนตัว และสามารถเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคม					
15. รู้สึกยินดีและปลาบปลื้มใจ เมื่อลูกสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น					

ข้อคำถาม	ระดับบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตร				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านอุเบกขา					
16. ลงโทษลูกบ้างถ้าหากลูกทำ ความผิดในเรื่องที่เคย ตักเตือนแล้ว					
17. มีความรู้สึกเป็นกลางไม่ เอนเอียงในการตัดสิน พฤติกรรมของลูก					
18. ให้คำอธิบายที่ ประกอบด้วยเหตุผลเมื่อลูก ทำความคิด เพื่อให้ลูกเข้าใจ ถึงความคิด และยอมรับใน ความคิดของตัวเอง					
19. ไม่แสดงอคติหรือต่อต้าน พฤติกรรมของลูก แต่ พยายามเข้าใจเหตุและผล ของการแสดงพฤติกรรม นั้นๆ					
20. ยอมรับเรื่องต่างๆ ของลูก เช่น เรื่อง การศึกษา สติปัญญา รวมทั้งเรื่อง บุคลิกภาพของลูกด้วยใจ เป็นธรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

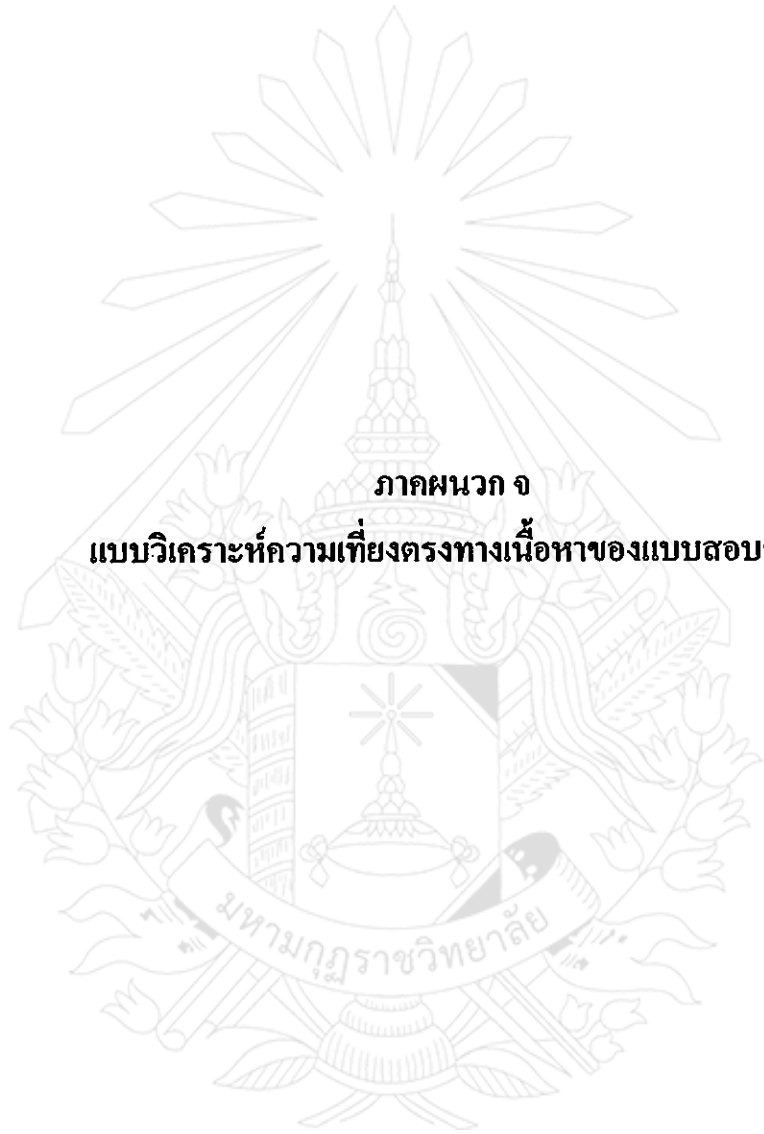
ขอขอบคุณในการให้ความร่วมมือ

เยาวเรศ แสงเลิศศิลป์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “บูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” รหัส 5110201006 ชื่อนักศึกษา นางเขวเรศ แสงเลิศศิลป์ สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รัตตย์

วุฒิการศึกษา	- Ph.D. (Buddhist Studies), University of Delhi
ตำแหน่ง	- อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร.ศักดิ์นา บุญเปี่ยม

วุฒิการศึกษา	- วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
ตำแหน่ง	- ผู้ช่วยคณบดีสาขาวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. นายไพรัช กรบงกษมาศ

วุฒิการศึกษา	- ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	- ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตมัธยม

การกำหนดการให้คะแนน ความครอบคลุมของเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

คะแนน	+1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
คะแนน	0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน	-1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อที่	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3		
1. ให้ความรักด้วยการโอบกอดหรือสัมผัสกับลูกอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
2. ให้ความรักด้วยการอยู่เป็นเพื่อนกับลูก พร้อมทั้งชักชวนโน้มน้าวให้ลูกทำในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
3. ให้ความรักด้วยการพูดจาอย่างเป็นกันเอง ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันกับลูก	+1	-1	+1	1	ใช้ได้
4. ให้ความรักด้วยการกล่าวคำชมเชย ชื่นชมด้วยท่าทีที่ยิ้มแย้ม เมื่อลูกทำในสิ่งที่ถูกต้อง	+1	-1	+1	1	ใช้ได้
5. ให้ความรักด้วยการให้อภัย เมื่อลูกทำผิดพลาดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	+1	-1	+1	1	ใช้ได้
6. ดูแลรักษา เมื่อลูกเจ็บป่วยเพื่อให้หายป่วยโดยเร็ว	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
7. สนับสนุนให้ลูกได้เรียนรู้และสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8. ให้คำตักเตือน เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
9.					
10. ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ เมื่อลูกมีพัฒนาการการเรียนรู้ ช้ากว่าเกณฑ์ปกติในเรื่องการศึกษา และเรื่องอื่น ๆ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
11. เข้าไปช่วยเหลือเมื่อลูกได้รับความเดือดร้อนหรือมีปัญหา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

แบบสอบถามข้อที่	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่ 3		
12. มอบของขวัญให้เมื่อลูกประสบความสำเร็จในด้านการเรียน/การกีฬา/การดนตรี	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
13. กล่าวชื่นชมลูกเสมอเมื่อลูกได้รับการยกย่องจากสังคม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
14. รู้สึกสบายใจที่ลูกมีสุขภาพแข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
15. รู้สึกภูมิใจ เมื่อลูกสามารถพัฒนาตัวเองทั้งในเรื่องการศึกษา และ เรื่องส่วนตัว และสามารถเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16. รู้สึกยินดีและปลาบปลื้มใจเมื่อลูกสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17. ลงโทษลูกบ้างถ้าหากลูกทำความผิดในเรื่องที่เคียดเคืองแล้ว	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
18. มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินพฤติกรรมของลูก	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
19. ให้คำอธิบายที่ประกอบด้วยเหตุผลเมื่อลูกทำ ความผิด เพื่อให้ลูกเข้าใจถึงความผิด และยอมรับในความผิดของตัวเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20. ไม่แสดงอคติหรือต่อต้านพฤติกรรมของลูก แต่พยายามเข้าใจเหตุและผลของการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ	+1	0	+1	1	ใช้ได้
21. ยอมรับเรื่องต่างๆ ของลูก เช่นเรื่องการศึกษา สติปัญญา รวมทั้งเรื่องบุคลิกภาพของลูกด้วยใจเป็นธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-นามสกุล : นางเยาวเรศ แสงเลิศศิลป์ชัย
- วัน เดือน ปี เกิด : 8 มีนาคม 2503
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 73/35-38 ซอยพญานาค ถนนบรรทัดทอง แขวงถนนเพชรบุรี
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400
- การศึกษา
- พ.ศ. 2525 : บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) บริหารทั่วไป
มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
- ประสบการณ์ทำงาน
- พ.ศ. 2521-2545 : ผู้จัดการฝ่ายประกันภัยต่อ บริษัทอากเนย์ประกันภัย จำกัด
- พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน : ที่ปรึกษาฝ่ายประกันภัยต่อ บริษัทอากเนย์ประกันภัย จำกัด
- พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน : บจก. ต.สงวนไทยอิเล็กทรอนิกส์พลาซัส กรุงเทพมหานคร

